

დემიკო ლოლაძე

უოთა
იამანია

75.578(27)(09)

ლ 801

წიგნი ეძღვნება შესანიშნავ საბჭოთა ფეხბურთელს, თბილისის „დინამოს“ მესამე თაობის კაპიტანს, სპორტის დამსახურებულ ოსტატს შოთა იაშანიძეს, მის მიერ სახელოვნად განვლილ გზას.

4911020000 —1 00

Л ————— 228—86

M601 (08)—86

გაზეთმა „ლელომ“, ახალი, 1965 წლის დადგომასთან დაკავშირებით თხოვნით მიმართა რესპუბლიკის საუკეთესო სპორტსმენებს ეპასუხათ მხოლოდ ერთ კითხვაზე. — ჩემი ყველაზე ბედნიერი დღე 1964 წელს. შოთა იამანიძემ ცოტა გაკვირვებულმა, თუ რატომ მიმართეს მას, თბილისის „დინამოს“ ფეხბურთელთა გუნდის ერთ-ერთ წევრს ამ კითხვაზე, ასე უპასუხა: „შეიძლება სხვა სპორტსმენი ჩაფიქრდეს და გონების თვალთ გადაფურცლოს გასული წლის კალენდარი, აირჩიოს მათ შორის რამდენიმე ილბლიანი დღე და შემდეგ რომელიმე მათგანს მიაკუთვნოს უპირატესობა. საქმე მართო ამა თუ იმ გამარჯვებაში არაა. ყოველ კეთილ დღეს თავისი განუმეორებელი თავისებურება აქვს. მე და ჩემს მეგობრებს, აწ უკვე სსრ კავშირის ჩემპიონებს, ესარჩევი არა გვაქვს რა: ჩვენი საერთო სიხარულისა და ბედნიერების დღეა 18 ნოემბერი, ტაშკენტი... ქართული ფეხბურთის თაობები ქმნიდნენ ამ დიდ გამარჯვებას და იბრძოდნენ მათი მოპოვებისათვის, ხოლო მისი აღსრულება წილად გვხვდა ჩვენ, ე. წ. მესამე თაობის ფეხბურთელებს. მოხარული ვართ, რომ შევასრულეთ ეს ძნელი მისია! ის ბედნიერი დღე არასოდეს დამავიწყდება“.

ტაშკენტი, 1964 წლის 18 ნოემბერი.

ოც წელზე მეტი გეგზოვრებს იმ დაუვიწყარ დღეს, როდესაც მზიური უზბეკეთის დედაქალაქის ცენტრალურ სტადიონზე მყოფი სამოცდაათი ათასი მაყურებელი საბჭოთა კავშირის ახალი ჩემპიონის დაბადებას ზეიმობდა.

ჩვენც გვქონდა ბედნიერება, ათასობით ქართველ გულშემატკივართან ერთად გავმხდარიყავით უშუალო მოწმე თბილისის დინამოელთა საფეხბურთო ოლიმპოზე ასვლისა. დაუვიწყარი სპორტული შერკინებით აღფრთოვანებული მაყურებელი ფეხზე ამდგარი, აღტაცებული ესალმებოდა ჩვენს ფეხბურთელებს.

„პახტაკორის“ სტადიონმა ახალი ძალით იფეთქა, როდესაც სსრ კავშირის ფეხბურთის ფედერაციის თავმჯდომარის მოადგილემ, სპორტის დამსახურებულმა ოსტატმა ელადიმერ მოშყარკინმა საკავშირო სპორტკავშირის ბროლის თასი გადასცა თბილისის „დინამოს“ ოსტატ ფეხბურთელთა გუნდის კაპიტანს შოთა იამანიძეს.

საქართველოს ფეხბურთელთა რამდენიმე თაობის, მათი მრავალათასიანი ქომაგების დიდხნის ოცნება აღსრულდა — ჩვენმა დინამოელებმა მოიპოვეს საბჭოთა კავშირის ჩემპიონობა და მკერდი ოქროს მედლებით დაიმშვენეს.

ქვეყნის ჩემპიონატების მთელი ისტორიის მანძილზე ქართველი ფეხბურთელები მრავალჯერ იყვნენ ყველაზე მაღალი ადგილის რეალური პრეტენდენტები, მაგრამ თითქმის ყოველთვის ე. წ. „რალაც მცირეოდენი“ აკლდებოდათ. ამ „რალაც მცირეოდენს“ ყველა სხვადასხვანაირად ხსნიდა. არც თუ იშვიათად, თბილისელთა წარუმატებლობას მიაწერდნენ საფეხბურთო კალენდრის ცუდ ორგანიზაციას, თითქოს გუნდი მატჩებს შორის მოკლე ინტერვალების გამო ვერ უძლებდა ხანგრძლივ საფეხბურთო მარათონს. ლაპარაკობდნენ სუსტ თამაშებზე გასვლით მატჩებში, აღნიშნავდნენ აგრეთვე იმ მიზეზებს, რაც ქართველ ფეხბურთელთათვის იყო სახასიათო გვიანი შემოდგომით გამართულ თამაშებში ჩრდილოეთის ქალაქების სტადიონებზე.

იმ ღირშესანიშნავ სეზონშიც ჩვენი გუნდის არც კალენდარი იყო რიტმული, თამაშებს შორისაც ინტერვალი მცირე იყო, სხვის მოედანზეც არანაყოლები ვითამაშეთ, ვიდრე წინა წლებში, შემოდგომის სიცივემაც არ დაგვაკლო ხელი, ის კი არა და, აღმა-ათამი „კაირატთან“ მისცელი მსაჯის ვ. ხოდინის ფრიად არაკვალიფიციური მსაჯობით უმძიმესი მატჩი ჩავატარეთ თოვლში.

ვისაც დინამოელები უნახავს 1964 წელს დაგვეთანხმება, რომ გუნდი მოედანზე უჩვენებდა ბრწყინვალე თამაშს, რომელშიც ორგანულად იყო შერწყმული შესანიშნავი ტექნიკა, ტაქტიკური სიბრძნე და საუცხოო ფიზიკური მომზადება.

სპორტული მიმოხილველი ანატოლი კაჩალოვი წერდა: „სასიხარულოა, რომ თბილისის „დინამო“ ბოლოს და ბოლოს გახდა საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი. ეს კლუბი ტექნიკური ფეხბურთის მკაფიოდ გამოკვეთილი ტრადიციებითაა. თბილისელები მიმდინარე სეზონში თამაშობდნენ თითქმის ჩავარდნების გარეშე, ხოლო ფინიშთან კი ძალისა და ენერგიის „მაისის“ თადარიგით მივიდნენ. ალექსანდრე სოსკინმა — გაზეთ „კომსომოლსკაია პრავდას“ მიმომხილველმა ასე გამოხატა თავისი აღტაცება: „მოხარული ვარ, რომ ჩვენი საფეხბურთო ჩემპიონების ოჯახმა ახალი შეესება მიიღო თბილისის „დინამოს“ სახით, იგი წლების განმავლობაში პირველი პრიზის პრეტენდენტი იყო, „ისტორიულმა სამართლიანობამ“ გაიმარჯვა.

„თბილისის „დინამოსთან“ მუშაობის პერიოდი ჩემი სპორტული ცხოვრების ერთ-ერთ საუკეთესო ფურცლად მიმაჩნია. ისინი მრავალჯერ იდგნენ უმაღლესი ჯილდოს მისაღდგომებთან, მაგრამ არ სწყალობდათ ბედი. მე სრულიადაც არ მიკვირს მათი წარმატება. ამ წუთებს დიდი ხანია ველოდი. ამჯერად სპორტული ფემიდა სამართლიანი იყო“ — თქვა თამაშის შემდეგ მიხეილ იაკუშინმა.

„მე დიდი მცოდნე არა ვარ ფეხბურთისა, — წერდა ცნობილი ქართველი მეცნიერი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი ნიკო მუსხელიშვილი, — მაგრამ დღეს არც ერთ გულშემატკივარს არ ჩამოუვარდები.

სულითა და გულით ვულოცავ თბილისის დინამოელებს ოქროს მედლებს“.

ტაშკენტის ისტორიულ მატჩზე თავის დროზე ბევრი დაიწერა, ჩვენ თავს უფლებას მივცემთ, კიდევ ერთხელ გავიხსენოთ ეს შეხვედრა, რომელიც ჩვენი ქვეყნის საფეხბურთო ისტორიაში პირველი იყო, როცა სსრ კავშირის ჩემპიონობა უნდა გადაწყვეტილიყო უაღრესად დამაბული ჩემპიონატის ფინიშზე ერთნაირი მაჩვენებლებით მისულ ორ გუნდს შორის, მინდა გავიხსენო მისი ძირითადი მომენტები არა მარტო იმათთვის, ვისაც სხვადასხვა ობიექტური მიზეზების გამო არ ჰქონდა საშუალება ენახა „ოქროს მატჩი“, არამედ მათთვისაც, ვინც რადიორეპორტაჟით დატკბა ჩვენი შესანიშნავი ფეხბურთელების ოსტატობით. შეიძლება არც დაიჭეროს კაცმა, რომ ქართული ფეხბურთის ბრწყინვალე გამარჯვების ჟამს იქ არ იყო ადამიანი, ვინც დღესაც უანგაროდ ემსახურება ჩვენს ფეხბურთს და იმ წლების თბილისის „დინამოს“ საერთო გამარჯვებებში გარკვეული წვლილი მიუძღვოდა. როდესაც საბჭოთა კავშირის დამსახურებულმა მწვრთნელმა, საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯმა ნესტორ ჩხატარაშვილმა საუბრისას მითხრა, სამსახურიდან არ გამათავისუფლეს და თბილისში ვუსმინე რადიორეპორტაჟსო, ცოტათი გაკვირვებული დავრჩი, ის კი ვერ გავებდე მეკითხა ბატონ ნესტორისათვის, მაშინ სად მუშაობდა. თუმცა მივყვეთ თამაშის მსვლელობას.

რიგელი მსაჯი მ. რუბენისი გუნდებს მოედანზე უხმობს გადამწყვეტი „ოქრო-ვერცხლის“ პაექრობისაკენ.

თბილისის „დინამო“: კოტრიკაძე, ბ. სიჭინავა, რეხვიაშვილი, ზეინკელიშვილი, ცხოვრებოვი, გ. სიჭინავა, ჩამანიძე, დათუნაშვილი, ბარქაია, მეტრეველი, მესხი.

მოსკოვის „ტორპედო“: შაპოვალენკო, ანდრეიუკი, მეშჩერიაკოვი, შუსტიკოვი, სარაევი, ვორონინი, მარუშკო, სოლოვიოვი, ივანოვი, ზჩერბაკოვი, სერგეევი.

მეტრეველს ბურთი თამაშში შეჰყავს.

ორივე გუნდს ნერვიულობა ეტყობა, „ტორპედო“ გადადის იერიშზე, რომელიც თანდათან საშიში ხდება, ვალერი ვორონინსა და ვალენტინ ივანოვს მტკიცედ უჭირავთ ხელში შეტევითა სადავეები.

გვრძნობ, რომ „დინამოს“ უჭირს, უმძიმესი ტაიმი დასრულდა — 0:0, თუმცა იმედს არ ვკარგავთ.

მეორე ნახევარიც მოსკოველთა იერიშებით იწყება, თამაშის 56-ე წუთზე შერბილაკოვი ოსტატურად ატყუებს თბილისელთა მცველებს და ძლიერი დარტყმით ხანის ანგარიშს. ჩვენს გულშემატკივართა შორის სამარისებური სიჩუმეა, უფრო სწორად, ძალიან ცუდ ხასიათზე ვდგებით, ვიღაც ტრიბუნაზე იმასაც კი კითხულობს „ღირდა კი წასაგებად ასე შორს ჩამოსვლა-ო?“ თუმცა, როგორც შემდგომი მოვლენები გვიჩვენებს, მისი სიტყვები ნაჩქარევი გამოდგა.

გატანილმა გოლმა თბილისელები გამოაცოცხლა, მათ ტემპს უმატეს და ნელ-ნელა დაიწყეს მოწინააღმდეგის კარის დაბომბვა. „...რა უცნაურიც არ უნდა იყოს, ჩვენ კარში მიღებულმა ბურთმა გამოგვაფხიზლა — ბოლოს და ბოლოს, აღარაფერი გვქონდა დასაყარავი, ვფიქრობ, რომ ტორპედოელები, რომლებმაც ცოტა ნაადრევად დაიწყეს დროის გაყვანა, ადრევე დამშვიდდნენ“, იტყვის შემდეგ შოთა იამანიძე.

დინამოელები აგრძელებენ შტურმს, ზედიზედ აწვდიან სამ კუთხურს და ბოლო მათგანი, 72-ე წუთზე ილია დათუნაშვილის მიერ ჩაწოდებული, ტორპედოელთა კარის ბაღეში აღმოჩნდება — 1:1. ეს იყო იშვიათი სილამაზის გოლი.

ამის შემდეგ ინიციატივას დინამოელები ფლობენ, თუმცა ანგარიში არ იცვლება.

მეორე ნახევრის დამთავრებისას ტრიბუნაზე უკვე სხვა განწყობილებაა. დამატებით 30 წუთში მესხი, მეტრეველი, ბარქაია, დათუნაშვილი ასრულებენ ვირტუოზულ სოლოებს, შეუდარებელია მოედანზე შოთა იამანიძისა და გიორგი სიჭინავას წყვილი.

92-ე წუთზე მესხი ბურთს აწვდის დათუნაშვილს, მას კი უძლიერესი დარტყმით მეორე „ოქროს ბურთი“ გააქვს მოწინააღმდეგის კარში — 2:1.

ჩემპიონობამდე ცოტალა გვიკლია, ტორპედოელები აღარ ჩანან მოედანზე.

105-ე წუთზე მესხმა ოსტატურად მოატყუა თავისი დარაჯი ანდრეიუკი და გაიტანა ბურთი. ანგარიშია 3:1. თბილისელები ამით არ კმაყოფილდებიან, თუმცა ყველასათვის ნათელია, რომ მათი მომრევი დღეს არავინაა მოედანზე.

107-ე წუთზე მოსკოველები უნებშად ეთამაშებიან შოთა იამანიძეს, იგი წააქციეს, მან ბურთი მაინც გადააწოდა მესხს. მსაჯმაც არ შეწყვიტა თამაში,

მიხეილ მესხმა ბურთი კარის გასწვრივ ჩააწოდა, მაგრამ სარაევმა ხელით შეაჩერა იგი. სლავა მეტრეველმა პენალტი უშეცდომოდ გამოიყენა — 4:1. ამ მომენტში, როგორც თბილისში დაბრუნებისას შევიტყვე, განუმეორებელ ეროსი მანჭგალაძეს რადიორეპორტაჟის გადმოცემის დროს ხმამაღლა უთქვამს: „ვართ, ვართ, ჩემპიონები“!

დარჩენილ დროში ძელმა ორჯერ იხსნა მოსკოველები აშკარა გოლისაგან. ეს მოხდა მაშინ, როდესაც შ. იამანიძემ ახალი რეილი წამოიწყო, მოატყუა „ტორპედოს“ მცველები და უძლიერესი დარტყმით ბურთი მოწინააღმდეგის კარისაკენ გაგზავნა. მხოლოდ ძელმა იხსნა მოსკოველები მეხუთე გოლისა-

გან. ბურთთან დათუნაშვილი გაჩნდა, მაგრამ მისი დარტყმაც ისევ ძელს მოხვდა.

თბილისელები მოედნის სრული ბატონ-პატრონები არიან.
საფინალო სასტვენნი.

ბედნიერი მაყურებლები ერთმანეთს ულოცავენ დიდ გამარჯვებას, ხოლო დღევანდელი დღის გმირები ხელში იტაცებენ გავრილ კაჩალინს.

გადამწვევტ მატჩში ოქროს მედლების ორივე პრეტენდენტმა ისეთი ფეხბურთი უჩვენა, რომლითაც ნებისმიერ დიდ საერთაშორისო ტურნირს შეეძლო ეამაყა. მოედანზე საკმაო რაოდენობით იყო ცეცხლოვანი სპორტული ორთაბრძოლებიც, მაღალტექნიკურ დონეზე შესრულებული ეპიზოდებიც, მოქმედებისა და აზროვნების სისწრაფეც, ერთი სიტყვით, ყველაფერი ის, რითაც მდიდარია სპორტის ეს ულამაზესი სახე. მიუხედავად იმისა, რომ ანგარიში მოსკოველებმა გახსნეს, „დინამომ“ გამოავლინა შესაშური გამძლეობა, სიმშვიდე, ნებისყოფის შესანიშნავი თვისებები და საკმე გამარჯვებამდე მიიყვანა. ორივე გუნდი, მიუხედავად უკიდურესად დაძაბული ბრძოლისა, შემოქმედებითად, კორექტულად თამაშობდა და რაც მნიშვნელოვანია — ფეხბურთელები ისე გამოიყურებოდნენ, თითქოს მათ არც კი გამოეცლოთ უმძიმესი სპორტული სეზონი.

თამაშის დამთავრებისთანავე მიცემულ ინტერვიუში შოთა იამანიძემ თქვა: „მოსკოვის „ტოპედო“ ჩვენი საყვარელი გუნდია. მასთან ბრძოლა ყოველთვის გვიხარია. ახლაც, ასეთ პირობებში ისევ „ტოპედოსთან“ შეხვედრას ვარჩევდით. ავტოქარხნელები ტექნიკური გუნდების კატეგორიას მიეკუთვნებიან. ესე იგი, ჩვენს სტიქიასთან პირდაპირი ნათესაობა აქვთ. ამიტომ ჩვენი შეხვედრა ყოველთვის კარგ სანახაობით შთაბეჭდილებას ტოვებს. ყველაზე პრინციპული ბრძოლა „ტოპედოსთან“ ჩვენ გვქონდა 1960 წელს საბჭოთა კავშირის თა.ის გათამაშების ფინალში. მაშინ იძულებული გავხდით, პირველს ჩვენ მიგველოცა ავტოქარხნელებისათვის საპატიო ნადავლის დაუფლება. ახლა პირიქით მოხდა. პირველმა მათ მოგვილოცეს დიდი გამარჯვება. გვიხარია, რომ თბილისის „დინამოს“ გულშემატკივართა იმედები გავამართლეთ, გმადლობთ, დიდი მხარდაჭერისათვის“.

ჯურნალისტმა ვლადიმერ მდივანმა ამას წინათ საუბრისას კიდევ ერთხელ გაიხსენა, რომ 1964 წელს საბჭოთა კავშირში არც ერთ გუნდს არ გააჩნდა ნახევარმცველთა ისეთი წყვილი, როგორიც შ. იამანიძე და გ. სიჭინავა იყვნენ. ისინი გამოირჩეოდნენ ჯერებრივად შრომისუნარიანობით, უმაღლესი ტექნიკით, ბურთის ჩინებული კონტროლით. ორივე თავაწეული ადევნებდა თვალყურს ირგვლივ მომხდარ ამბებს. ნამდვილი არტისტისა და სხვა მაღა-

ლი თვისებები მათ მთელ მოედანზე ეფექტური მოქმედების საშუალებას აძლევდა.

შოთა იამანიძემ სეზონის თამაშთა უმრავლესობა, მათ შორის ტორპედოელებთან გამართული ბოლო ორი შეხვედრა თბილისსა და ტაშკენტში საუცხოოდ ჩაატარა, ამით საგრძნობლად იმატა გუნდის შეტევითა პოტენციალმა და თუ გავითვალისწინებთ, რომ ეს წელი გუნდის წევრთა უმრავლესობის სპორტულ ბიოგრაფიაშიც საუკეთესო იყო, მაშინ აღარ იქნება საჭირო, დიდხანს ვეძიოთ დინამოელთა წარმატების საიდუმლო.

შოთა იამანიძე დაიბადა 1937 წლის 15 მარტს. თბილისში, ვარციხის ქუჩის პატარა ეზოში აიღვა ფეხი, ფეხბურთის თამაშში აქ დაიწყო. თანატოლებში ძალიან გამოირჩეოდა. ამიტომაც გადაწყვიტა ესწავლა თბილისის ცნობილ 35-ე სპეციალიზირებულ საფეხბურთო სკოლაში, თუმცა მშობლები შვილის არჩევანს სიხარულით არ შეხვედრიან.

შოთა მოგვიანებით მაინც მივა ამ სკოლაში. მეგობრები თავიდანვე შეიყვარებენ მას თავმდაბლობისათვის, ერთგულებისათვის, სიმართლისათვის. 1953 წელს, მიუხედავად პატარა ასაკისა, სპორტის დამსახურებული ოსტატი არჩილ კიკნაძე ათამაშებს საბჭოთა კავშირის პირველობაზე ჭაბუკთა შორის, სადაც შოთას კაპიტნობით ჩვენი ჭაბუკი ფეხბურთელები პირველ ადგილს და გარდამავალ თასს მოიპოვებენ. იგი უცბად მიიპყრობს ფეხბურთის სპეციალისტთა, გულშემატკივართა საყოველთაო ყურადღებას და როდესაც 1954 წელს ბორის პაიჭაძე რესპუბლიკის პირველ გუნდში გადასვლას შესთავაზებს ეს არავის გაკვირვებას არ გამოიწვევს. მეათე კლასის მოსწავლე თბილისის „დინამოს“ ოსტატ ფეხბურთელთა გუნდის შემადგენლობაში ჩაირიცხება.

35-ე სკოლის კურსდამთავრებულებს დღესაც ახსოვთ შოთა იამანიძე, შელანიშნავი ამხანაგი და ფეხბურთელი, რომელიც იმთავითვე გამოირჩეოდა; როგორც წარჩინებული მოსწავლე. მართალია, შეკრებებისა და ხანგრძლივი მოგზაურობების გამო ხშირად დიდი ხნით აცდენდა გაკვეთილებს, მაგრამ როცა სკოლაში მივიდოდა, არავითარ შეღავათს არ თხოულობდა. ნიჭიერ მოწაფედ ითვლებოდა, აქტიურობდა სკოლის ცხოვრებაში და შემთხვევითი არ იყო, რომ წლების მანძილზე სათავეში ედგა თბილისის „დინამოს“ — იგი მართლაც კაპიტნად იყო დაბადებული.

თბილისის ოფიცერთა სახლის ფეხბურთელთა გუნდი ორმოცდაათიან წლებში რეკომენდაციას არ საჭიროებდა და სწორედ მათთან შეხვედრისას 35-ე სკოლის პირველი გუნდის შემადგენლობაში გამოკვეთილად გამოჩნდა შოთა იამანიძის, მისი უახლოესი მეგობრების, ასევე მომავალი დიდი ფეხბურთელების — მიხეილ მესხისა და სერგო კოტრიკაძის თამაში.

1955 წელს საშუალო სკოლა ოქროს მედლით დაამთავრა და სწავლა განაგრძო ლენინის სახელობის საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სამშენებლო ფაკულტეტზე.

შოთა იამანიძის დებიუტი თბილისის „დინამოს“ შემადგენლობაში შედგა 1954 წლის 14 აგვისტოს კიეველ თანაკლებელებთან შეხვედრისას, სადაც იგი მარცხენა გარემარბად გამოიყვანეს მინდორზე. მისი ტექნიკა, ფიზიკური მონაცემები იმის იმედს იძლეოდა, რომ იგი თანდათან გუნდის წამყვანი ძალა უნდა გამხდარიყო.

და მართლაც, შემდგომ წლებში მან ყურადღება მიიპყრო, როგორც დრიბლინგის შეუდარებელმა ოსტატმა, უაღრესად ტექნიკურმა, გამძლე და დიდი დიაპაზონის მოთამაშემ, რომელიც კარგად ხედავდა მოედანს. რადგანაც ის გუნდში ხან მარცხენა შუამარბად და ხან მარცხენა ნახევარმცველად თამაშობდა, გულშემატკივართა შორის ხშირად იმართებოდა გაუთავებელი კამათი, თუ რომელ ადგილზე სჭოდა იგი. უპრავლესობის აზრით, შოთა უფრო

ძლიერი იყო ნახევარდაცვაში, თუმცა როგორც თვითონვე უთქვამს, თავდასხმაში უფრო მოსწონდა თამაში და ყველაზე უკეთეს სამოქმედო ადგილად მეტოქის საჯარიმო მოედანი მიაჩნდა.

1959 წელს ქვეყნის უძლიერესი გუნდების მწყობრში დაბრუნდა თბილისის „დინამო“, გაქიანურებული კრიზისის შემდეგ კოლექტივი, რომელმაც ესოდენ ბევრი გააყეთა ფეხბურთის შემდგომი განვითარებისათვის, კვლავ პრიზიორთა რიცხვში აღმოჩნდა. თამამად შემოიძლია აღენიშნო, რომ დინამოელთა ამ აღმავლობას, დიდად შეუწყო ხელი შესანიშნავი მწვრთნელის ანდრო ჟორდანიას გუნდში დაბრუნებამ, მან შემადგენლობაში ერთგვარი გადაადგილება მოახდინა. თენგიზ მელაშვილი ცენტრიდან მარჯვენა ფლანგზე გადაიყვანა, მისი ადგილი მოსკოვის „ლოკომოტივიდან“ დაბრუნებულ ზაურ კალოევს დაუთმო. ავთანდილ ლოღობერიძე სადირიუორო პულტთან დადგა და თავისი როლი შოთა იამანიძეს გაუცვალა. ამით მოიგო როგორც თავდასხვამ, ასევე ნახევარდაცვამ, სადაც ტექნიკური, დაუდგრომელი შ. იამანიძისა და შეუპოვარი ჯ. ზეინკლიშვილის წყვილი ერთობ შეთამაშებული აღმოჩნდა.

სეზონში თბილისის „დინამოს“ გამოსვლების შესახებ ვთხოვე თავისი აზრი გამოეტქვა სპორტულ ჟურნალისტს გარუნ აკოფოვს: „გამოცდილი მწვრთნელის ხელმძღვანელობით გუნდი თითქმის გარდაიქმნა — იპოვა თავისი ადგილი, კოლექტიურ თამაშში მარჯვედ იყენებდა მოთამაშეთა დამახასიათებელ ინდივიდუალურ თვისებებს. თბილისელთა ტენზიამენტი, მათი თავისთავადი სტილი სპეციალისტთა ყურადღებას იპყრობდა და ბუნებრივია, ეს შედეგებსაც დაეტყო. პირველად, რამდენიმე წლის მარცხიანი გამოსვლების შემდეგ, თბილისის დინამოელები კვლავ აღმოჩნდნენ ჩემპიონატის პრიზიორთა შორის და მესამე საპატიო ადგილი დაიკავეს. ეს იყო დიდი წარმატება, რომელიც განაპირობა მთელი კოლექტივის ერთსულოვანმა თამაშმა, თანაბრად გამოსვლამ როგორც შინ, ისევე მეტოქეთა სტადიონებზე. უკანასკნელი წლებიდან განსხვავებით, როცა ქულების უმეტეს ნაწილს საკუთარ მოედანზე აგროვებდნენ, ამჯერად თბილისელები სტუმრადაც ძლიერად გამოიყურებოდნენ“.

მახსოვს იმ წელს გასვლით თამაშებში დავამარცხეთ ჩვენი უხერხული მოწინააღმდეგე — დონეცკის „შახტიორი“, მოსკოვის გუნდები — ცსკა, „სპარტაკი“, „დინამო“. ხოლო 31 ოქტომბერს, კუიბიშევში, ადგილობრივი „კრილია სოვეტოვის“ გუნდთან ანგარიშით 2:1 მოგების შემდეგ ჩვენი ფეხბურთელების უმეტესი ნაწილი თავისი სპორტული მოღვაწეობის მანძილზე პირველად დაჯილდოვდნენ საკაშირო ჩემპიონატის მედლებით.

„ასეთი ლამაზი ფეხბურთი ამ სეზონში მე ჯერ არ მინახავს“, — ასე შე-
აფასა ვლადიმერ მოშკარკინმა დინამოელთა და მოსკოვის არმიელთა შეხვედ-
რა, გამართული თბილისში 1959 წლის 27 ოქტომბერს. მიზეზი მარტო ის კი
არ იყო, რომ თამაში უხვგოლიანი გამოდგა და სტუმართა მეკარემ ბორის
რაზინსკიმ ოთხჯერ გამოიტანა ბურთი თავისი კარის ბაღიდან, არამედ ის, რომ
დინამოელებს ორივე ტაიმის განმავლობაში დამატებული ჰყავდათ მაყურებლები
ამ უალრესად კორექტულ მატჩში. თამაშის შემდეგ ბორის პაიჭაძემ ხაზგასმით
აღნიშნა, რომ ამ ლამაზ გამარჯვებას დიდად შეუწყო ხელი იამანოძის ძლიერმა
თამაშმა და მესხის სახიფათო გარღვევებმა. მწვრთნელებმა ა. ჟორდანიამ და
ნ. ჩხატარაშვილმა გუნდის ყველა წევრს მისცეს კარგი შეფასება, უმაღლესი
კი მხოლოდ შოთა იამანოძემ დაიმსახურა.

სეზონის დამთავრების შემდეგ დინამოელებმა ღირსეულად დაიკვეს საბ-
ჭოთა ფეხბურთის სახელი საფრანგეთის სტადიონებზე. სახელგანთქმული „რე-
სინგის“ 6:2 დამარცხების შემდეგ „ეკიპის“ სტატიაში, რომლის სათაური იყო
„საბჭოთა ფეხბურთის ბრაზილიელები“ აღნიშნულია, რომ ქართული ფეხ-
ბურთი ფრანგებისათვის „ნამდვილი აღმოჩენა“ გახდა. აღტაცებული ტონით
გამოირჩეოდა პრესის გამოსვლები მთელი ტურნეს განმავლობაში. „კოტრი-
კაძე, მათი აზრით, ტიპიური ლათინური სტილის მეკარეა, „ადამიანი — ჩიტი“,
რომელსაც კეშმარიტად „კატის სიმკვირცხლე“ აქვს. ცნობილი ფრანგი მიმო-
მხილველი რობერ ვერნი აღნიშნავდა დაუდგრომელი „ყველგანყოფი“ იამა-
ნოძის მოქნილობასა და ლალ თამაშს, კალოვეის შესანიშნავ თავურ დარტ-
ყმებს, მესხის ფინტებსა და ეფექტურ დრიბლინგს. ფრანგების აზრით, ისე-
თი მოთამაშენი, როგორიც კოტრიკაძე, იამანოძე, მესხი არიან, „ბედნიერება
იქნებოდა საფრანგეთის, რომელიც გნებავთ, პროფესიული გუნდისათვის“.

„ფიგარო“ წერდა: „თბილისის“ „დინამოს“ მითამაშებმა დაამტკიცეს, რომ
საბჭოთა კავშირში არიან სწრაფი, გამბედავი და ინიციატივითი ფეხბურთე-
ლები, რომლებსაც დახვეწილი ტექნიკა აქვთ“, ხოლო „პარი ჟური“ აღნიშნა-
ვდა: „საბჭოთა ფეხბურთელების საოცარმა ოსტატობამ დიდი შთაბეჭდილე-
ბა მოახდინა მაყურებელზე. პარიზელები გაკვირვებული იყვნენ ტექნიკურ
დინამოელთა სიმკვირცხლითა და ენერგიით, რაც ვირტუოზობას უდრის“. რაიმონ
კოპასა და ჟიუსტ ფონტენის ქვეყანაში ჩვენი გუნდის ტურნეს შედე-
გები ა.ე. შეაჯამა ჟურნალმა „ფრანს ფუტბოლმა“: „ქართული ფეხბურთი შე-
ცნაბამება თანამედროვე მოწინავე ფეხბურთის მოთხოვნებს. ქართველ ფეხ-
ბურთელებს იგივე ადგილი უკავიათ საბჭოთა ფეხბურთში, რაც ბრაზილი-
ელებს სამხრეთ ამერიკულში...“

საკავშირო ჩემპიონატი 1960 წელს ახალი ფორმულის მიხედვით ჩა-
ტარდა. 22 გუნდი დაიყო ორ ჯგუფად. ფინალურ ექვსეულში გასულმა გუნ-

დებმა კი დავა გააგრძელეს მედლების მოსაპოვებლად. სამწუხაროდ, თბილისელები ფინალისტთა რიცხვში ვერ მოხვდნენ. დინამოელებმა დააგროვეს იმდენივე ქულა, რამდენიც მათმა მოსკოველმა თანაკლუბელებმა, მაგრამ რადგანაც ბურთების შეფარდება ცოტათი უკეთესი მოსკოველებს აღმოაჩნდათ, უპირატესობაც მათ მიიღეს. თბილისის „დინამომ“ მეორე წელს ზედიზედ მოიპოვა ყველაზე შედეგიანი გუნდისათვის დაწესებული პრიზი — გამოჩენილი საბჭოთა ფეხბურთელის გრიგოლ ფედოტოვის სახელობის თასი. ზ. კალოევმა გაიმეორა წინა წლების წარმატება — დაჯილდოვდა გაზეთ „ტრუდის“ პრიზით, დაწესებული საუკეთესო ბომბარდირისათვის. საინტერესო იყო საერთაშორისო შეხვედრებიც — სამწუხაროდ, ახლა სანატრელი რომ გვიხდებოდა ხოლმე, თბილისში თავისი მალალი ოსტატობა აჩვენეს ინგლისის „შეფილდ უენსდეი“, პოლანდიის „ფაიენოორდმა“, ბრაზილიის „ბაიამ“. სამივე შეხვედრა დინამოელთა ბრწყინვალე გამარჯვებით დამთავრდა. წლის ბოლოს „დინამო“ ინგლისს გაემგზავრა, სადაც ჩაატარა შეხვედრები ადგილობრივ პროფესიონალურ გუნდებთან.

როდესაც ვიხსენებ ოცდახუთი წლის წინანდელ საფეხბურთო ბატალიებს, პირველ ყოვლისა ყოველთვის წარმომიდგება ფინალური შეხვედრა სსრ კავშირის თასზე თბილისის „დინამოსა“ და მოსკოვის „ტორპედოს“ შორის ლუჟნიკის დათოვლილ, მოყინულ სტადიონზე, რომელიც სეზონის უდავოდ საუკეთესო მატჩი იყო. საფეხბურთო მიმომხილველი ა. ვიტი გაზეთ „ფუტბოლში“ სათაურით „ფანტაზია, იმპროვიზაცია, შთაგონება“ წერდა: „თბილისის „დინამო“ საფეხბურთო გამოცანაა, არ არსებობს სხვა გუნდი, რომელსაც ამდენი სიხარული და ამდენი სინანული მოეჩანოს თავისი მომხრეებისათვის. კერავენ და ვერასოდეს ვერ იტყვის წინასწარ, თუ როგორ ითამაშებს იგი შემდგომ მატჩს. გაიხსენეთ თუნდაც ორი შეხვედრა თასის გათამაშებაში „შახტიოთან“ და „ტორპედოსთან“. ცა და დედამიწა! პირველში — რიგითი გუნდი, რომელმაც დიდი გაკირვებით სძლია აუტსაიდერს, „ბ“ კლასში გადასვლა რომ ემუქრება, ხოლო მეორეში — ნამდვილად შთაგონებული ჩემპიონური თამაში, ფეხბურთის ხელოვანთა თამაში, რომელმაც ტორპედოელთა გულშიც კი ალბათ, შეცბუნებისა და აღტაცების საოცარი შერწყმა გამოიწვია“.

ქართველმა ფეხბურთელებმა გასაოცარი ნებისყოფა გამოიჩინეს. ტორპედოელები სამჯერ დაწინაურდნენ და დინამოელებმა სამჯერვე გაქვეითეს ანგარიში, არავითარი პანიკა, მათ სწამდათ საკუთარი ძალისა. მატჩი წაგებულ იქნა დამატებითი დროის დამთავრებამდე 20 წამით ადრე, როცა ვალენტინ ივანოვის დარტყმამ მიზანს მიაღწია. ტაბლოზე აინთო 4:3, ჩვენებს დრო აღარ ეყოთ ანგარიშის გასათანაბრებლად. როდესაც სტადიონზე დამსწრე ფეხბურთის

სპეციალისტები, გულშემატკივრები იხსენებენ ამ უღრესად დრამატულ შეხვედრას, აღნიშნავენ, რომ დინამოელებს, თითქოს დამარცხებული არ დაუტოვებიათ მოედანი, მათ მოსკოველთა ტაში მიაცილებდა შესანიშნავი თამაშის ჩვენებისათვის. თუმცა ზოგიერთი იმასაც უსვამდნენ ხაზს, რომ კიეველი ა. ცაპოვეცკის მიეკრძებულმა მსაჯობამ (სხვათაგანად არ შეიძლება შეაფასო ეს მოქმედება) გარკვეული დღი დაასვა მის მსვლელობას. მოვიყვანო ფეხბურთის სამყაროში კომპეტენტურ პიროვნებათა მოსაზრებებს:

ვ. გრანატინი — ფიფას ყოფილი პირველი ვიცე-პრეზიდენტი, სსრ კავშირის ფეხბურთის ფედერაციის ყოფილი თავმჯდომარე: „ეს მატჩი უთუოდ სეზონის საუკეთესო შეხედრა იყო და ჩვენი ქვეყნის თასის გათამაშების ისტორიაში შევა, როგორც ერთ-ერთი ბრწყინვალე ასპარეზობა. დინამოელებმა გვიჩვენეს შეწყობილი, კოლექტიური და კომბინაციური თამაში, შესანიშნავი ფიზიკური მომზადება, სიმტკიცე, გამძლეობა. მართალია, თბილისელებმა იგი გააპროტესტეს, მაგრამ ჩვენ მას არ განვიხილავთ. თერთმეტმეტრიანი საჯარიმოს დანიშვნისა და თამაშგარე მდგომარეობის გამოჩვევაში მსაჯის გადაწყვეტილება ყოველთვის ძალაში რჩება. მთელი მოსკოვის სპორტული საზოგადოება დინამოელებით აღფრთოვანებულია“.

ნ. ოზეროვი — საკავშირო რადიოსა და ტელევიზიის კომენტატორი, სპორტის დამსახურებული ოსტატი: „ფეხბურთის ბევრი საინტერესო მატჩის მოწმე ვარ, მინახავს სსრ კავშირის თასის გათამაშების არაერთი ფინალური შეხვედრა, მაგრამ ის რაც 1960 წლის 31 ოქტომბერს ვნახე ლუჟნიცის სტადიონზე, ჩემს მეხსიერებაში დიდხანს დარჩება. ეს იყო ტიტანთა შერკინება, ბრძოლა ჩვენი ქვეყნის ჩემპიონის მოსკოვის „ტორპედოსა“ და სსრ კავშირის ერთ-ერთი პოპულარული გუნდის თბილისის „დინამოს“ შორის. მე ვიტყვოდი, თბილისელებმა გააკვირვეს არა მარტო სპორტის მოყვარულები, არამედ ფეხბურთის სპეციალისტებიც. ისინი მეტოქეს სჯობდნენ ბრძოლის ტაქტიკაში, კომბინაციურ თამაშში, ტემპში. მიუხედავად იმისა, რომ თბილისელებმა მატჩი წააგეს, მათ ტაშს უკრავდა ხალხით სავსე სტადიონი. ჩემთვის, მაგალითად, სრულიად გაუგებარია — მსაჯმა ა. ცაპოვეცკიმ რატომ არ მისცა თბილისელებს თერთმეტმეტრიანი დარტყმის შესაძლებლობა, შოთა იმანაძე საჯარიმო მოედანზე საგანგებოდ „ისე მოცელეს“, რომ იგი ჰაერში გადაბრუნდა. ექვს იწვევდა აგრეთვე გუსაროვის მიერ გატანილი მეორე ბურთი — ხომ არ იყო იგი თამაშგარე მდგომარეობიდან? მე არ ვეიდავები მსაჯს. იგი მოედანზე უფლებამოსილია, მითუმეტეს თერთმეტმეტრიანი საჯარიმოს დანიშვნისა და თამაშგარე მდგომარეობის დადგენაში. გამოვთქვამ მხოლოდ საკუთარ აზრს: თბილისელებს შეუძლიათ მიულოცონ თავიანთ გუნდს ბრწყინვალე თამაში, მოსკოველთა დიდი მოწონება“.

ბ. პაიჭაძე — სპორტის დამსახურებული ოსტატი: „არასოდეს ამდენი არ მიღლეია, მახსოვს სხვა ფინალური შეხვედრები, მასში მეც ემონაწილეობდი. ეს იყო დიდი ფეხბურთი. თბილისელებმა ალაფრთოვანეს მაყურებელი. როგორი თავგამოდებით იბრძოდნენ ისინი. პირადად ამ მატჩს წაგებულად როდი ვთვლი. მსაჯის უცნაური გადაწყვეტილებები ჩემთვის გაუგებარი იყო. მან არა ერთი და ორი შეცდომა დაუშვა, რომელმაც უთუოდ იმოქმედა დინამოელებზე. თუ ვიმსჯელებთ იმ შესაძლებლობათა მიხედვით, რომელიც ჩვენებს ჰქონდათ, იმ უპირატესობის მიხედვით, რაც მათ გააჩნდათ 120 წუთის განმავლობაში, მაშინ გამარჯვება თბილისელებს უნდა მიეკუთვნოთ. ყოველთვის ანგარიში როდი სწყვეტს მატჩის საერთო შეფასებას. ტორპედოელებმა წაიღეს თასი, მორალური გამარჯვება და მაყურებელთა მხარდაჭერა კი თბილისის დინამოელებს დარჩათ“.

ნ. გულიაევი — სსრ კავშირის დამსახურებული მწვრთნელი: „თბილისელებმა აჩვენეს შესანიშნავი ფეხბურთი. მომეწონა დინამოელთა ნახევარდაცვა და განსაკუთრებით თავდასხმა“.

ა. პარამონოვი — სპორტის დამსახურებული ოსტატი: „მე დიდიხანია არ მინახავს ასეთი აქტიური და კოლექტიური თამაში, რომელიც აჩვენეს თბილისელებმა“.

ვ. ბობროვი — სპორტის დამსახურებული ოსტატი: „ეს იყო ერთ-ერთი საუკეთესო და დასამახსოვრებელი მატჩი, რომელიც მე მინახავს, საუკეთესო არა მარტო თავისი დამძაბულობით, გამარჯვებისადმი სწრაფვის ვაჟკაცური სულისკვეთებით, კომბინაციურობითა და თვალისმოშპრელი ტექნიკით, არამედ ტრაგიკული დასასრულითაც“.

გაზეთმა „პრავდამ“ თავისი სარეცენზიო წერილი, მიძღვნილი აღნიშნული მატჩისადმი ასეთი სიტყვებით დაამთავრა: „ღიახაც, შესანიშნავი ფინალი ნახეს გუშინ მოსკოველებმა. სამწუხაროდ, ყოველთვის არ იყო თავის სიმაღლეზე მატჩის მსაჯი ა. ცაბოვეცი. ჩვენი აზრით, ასეთი საპასუხისმგებლო შეხვედრებისას სასურველი იქნებოდა უფრო გამოცდილი მსაჯის დანიშვნა“.

ფინალური მატჩის ირგვლივ იმის გამო გავამახვილე ამდენი ყურადღება, რადგანაც მას ყველა ჩვენთაგანი ყოველთვის სინანულის გრძნობით იხსენებს. არადა ჩვენს სიხარულს საზღვარი არ ექნებოდა, როდესაც შოთა იაშანიძე, როგორც გუნდის კაპიტანი საპატიო წრის შემოვლისას ბროლის თასით ხელში წინ წარუძღვებოდა თანაკლუბელებს.

ბევრი ჩვენგანის მესსიერებაში დღესაც შემორჩენილია 1961 წლის 14 ივლისს „ბურევესტნიკის“ სტადიონზე ჩატარებული თბილისის „დინამოსა“ და მოსკოვის „ტორპედოს“ მატჩის პერიპეტეიები. გაზეთმა „ლელომ“ ამ თამაშისადმი მიძღვნილი რეცენზია ასე დაასათაურა: „დიდი ფინალი“ განმეორდა“.

შეხვედრა. რომელიც დინამოელთა გამარჯვებით დამთავრდა ანგარიშით 6:4, შიძლება თამამად მივაკუთვნოთ რესპუბლიკის პირველი გუნდის მიერ გამართულ უშესანიშნავეს შეხვედრათა რიცხვს. იმ სეზონში „ტორპედოს“ შემადგენლობაში მობილური და საზრიანი თამაშით გამოირჩეოდა ბორის ბატანოვი, რომელიც სსრ კავშირის პირველ ნაკრებშიც მიიწვიეს. იმ დღეს მას პერსონალურად მეურვეობდა შ. იამანიძე. დუელი საინტერესო და ყინიანი სპორტული ორთაბრძოლით იყო აღსავსე. მართალია ბატანოვმა მაშინ ორი ბურთი გაიტანა სერგო კოტრიკაძის კარში, მაგრამ არც შოთა დაჩა ვალში. იმის გარდა, რომ ასევე ორი გოლით უპასუხა, თამაშის ორგანიზაციის ხარისხშიც აშკარად დაჯაბნა თავისი მეტოქე. როგორც „ლელო“ აღნიშნავდა, დინამოელთა შეტევის ძირითადი სიმწვავე მარცხენა ფრთიდან ხორციელდებოდა, სადაც იამანიძე და მესხი „უმაღლესი პილოტაჟის“ უძნელეს ტიქნიკურ ელემენტებს ასრულებდნენ. სწორედ მათ შეიტანეს სრული დეზორგანიზაცია „ტორპედოს“ დაცვის რიგებში და კალოვებთან ურთიერთმოქმედებაში იერიშებს მისცეს დასრულებული, შედეგიანი ხასიათი.

შოთა იამანიძე გულით უყვარდა ნაცნობსა თუ უცნობს. მისი დანახვა ყოველთვის სითბოთი აღავსებდა ყველას, ვისაც ბედმა ერთხელ მაინც მისცა საშუალება ჰქონოდა მასთან რაიმე ურთიერთობა. მას სამწუხაროდ, მხოლოდ რამდენჯერმე შეეხვედრივარ, შავი ზღვის უღამაზეს კურორტზე — ურეკში, სადაც მისი ოჯახის წევრები ისვენებდნენ. იგი თავის მეგობრებთან ერთად ჩამოდიოდა საფეხბურთო ჩემპიონატის ხანმოკლე შესვენებისას. ფეხბურთზე ფანატიკურად შეყვარებული ბიჭები მოუთმენლად ველოდით ხოლმე ყოველ ასეთ შეხვედრას პოპულარულ, საყვარელ ფეხბურთელთან. კარგად მახსოვს 1963 წლის ზაფხულში მისი ჩამოსვლა. მთელი ურეკი ფეხზე დადგა — შოთა იამანიძე გვესტუმრავო. ყველამ მის ადგილსაჟოფელს მიჯაშურიტ, დასვენებაც კი არ ვაძალეთ. გაიმართა სახელდახელო შეხვედრა მინი ფეხბურთში, რასაკვირველია, ყველას უნდოდა შოთას გუნდში მოხვედრა — მოგება გარანტირებული იქნებოდა.

ერთ საღამოს მასთან საუბარიც მოვახერხე, შევეკითხე სამხრეთ ამერიკის ქვეყნებში სსრ კავშირის ოლიმპიური ნაკრების 1962 წლის მიწურულში ჩატარებულ იმ გუნდის ტურნეს შესახებ, რომლის კაპიტნადაც შოთა იყო არჩეული. პრესაში გამოქვეყნებული იყო ცნობა იმის შესახებ, რომ სან-პაულოში ადგილობრივ „სანტოსთან“ შეხვედრაში ლენინგრადელმა სტანისლავ ზავიდონოვმა მოახერხა პელეს ნეიტრალიზება. რასაკვირველია, პირველი კითხვა ეს იყო, შოთას გაედიმა და მცირე პაუზის შემდეგ გვითხრა, რომ პელეს „ჩამეკტი“ ამ ქვეყანაზე არ მეგულებათ. თუმცა ამით არავითარი შეურაცხყოფა არ მიუყენებია თავისი კოლეგასათვის — „ზენიტის“ წამყვანი

ფეხბურთელისათვის. „სანტოსთან“ შეხვედრის წინა დღეს სწორედ შოთას ევალეზოდა პელეს ჩეტრეობა. თუმცა, რატომღაც გუნდის მწვრთნელებმა გადაიფიქრეს ეს გადაწყვეტილება და მის ნაცვლად ს. ზავიდონოვი გამოიყვანეს. შოთა იამანიძის ოცნებას — ეთამაშა ფეხბურთის მეფის წინააღმდეგ — აღსრულება არ ეწერა. — ყველაზე ლამაზი ფურცელი ჩემი სპორტული ბიოგრაფიისა შეუცნებელი დარჩა! — ეტყვის ნაღვლიანი ღიმილით იგი თავის მეგობრებს.

როდესაც სამამულო ფეხბურთზე ჩაშოვადდეთ საუბარი, შ. იამანიძემ პატივისცემით მოიხსენია გამოჩენილი საბჭოთა სპორტსმენი, 1958 წლის მსოფლიო ჩემპიონატზე სიმბოლურ ნაკრებში დასახელებული, სპორტის დასახურებული ოსტატი, კიევის დინამოელი იური ვოინოვი. დღესაც მასსოვს შოთას სიტყვები: „ჩემთან შეხვედრისას ჯოინოვი ყოველთვის გამოთქვამდა ლინანულს, რომ საბჭოთა კავშირის ნაკრებში ერთად არ მოგვეწყია გამოსვლა — ნახევარდაცვაში კარგი დუეტი ვიქნებოდითო“. ისინი მეგობრები იყვნენ, რაც საკავშირო ჩემპიონატის მატჩებშიც იგარძნობოდა ხოლმე, როდესაც ერთმანეთის პირისპირ იდგა თანამედროვე ფეხბურთის ორი ღიღოსტატი. სტაჟიან გულშემატკივრებს კარგად ახსოვთ შევეციის მსოფლიო ჩემპიონატის დამთავრებიდან რამდენიმე ხნის შემდეგ გამართული შეხვედრა თბილისში კიეველ თანაკლებელთან, სადაც შოთამ მსოფლიოს უკვე აღიარებული ვარსკვლავი — იური ვოინოვი ორთაბრძოლაში აშკარად დაჯაბნა და კიდევ ერთხელ გამოავლინა თავისი ჰეშმარიტი პოტენციალი.

„შოთა იამანიძე ყოველთვის იყო ერთგული თავისი გუნდისა. სეზონები ჩაუტარებია ისე, რომ თამაში არ გაუტდენია. იგი არ იყო ჰირეველი, მიზეზიანი ფეხბურთელი. არასდროს არ არილებდა თავს მეორეხარისხოვან და უსიამოვნო მატჩებს. ზშიარად სიცხიანი გამოდიოდა მოედანზე, მოსკოვის „ტორპედოსთან“ ფინალურ მატჩში სსრ კავშირის თასზე ფეხის საშინელი ტკივილი ნოვოკაინის ნემსების ბლოკადით გაიყუჩა და მოწინააღმდეგეს თაიდავიწყებით შეება“. მწირალ გურამ ფანჯიკიძის ამ მოგონებას გვინდა დავამატოთ 1962 წელს კიევში, დინამოელებთან გამართული შეხვედრაც. სადაც ტრავმირებულია შ. იამანიძემ თამაშის მიწურულში შეცვალა თანაგუნდელი და თავისი კლუბი წაეებას გადაარჩინა.

შ. იამანიძე თავისი დაუოკებელი ტიმპერამენტით, საუცხოო კომბინაციური აღლოთი და კარში უნაკლო დარტყმების მეშვეობით ერთნაირად სასარგებლო იყო გუნდისათვის ნებისმიერ სათამაშო ადგილზე. ფეხბურთში დიდი წარმატებები — შედეგი იყო გულმოდგინე, დამბული, ყოველდღიური შრომისა. ბავშვობიდანვე სწორედ ასეთი სერიოზული დამოკიდებულებით მიადწია მან დიდ სიმძლავრეს. ცნობილმა საბჭოთა სპორტულმა ჟურნალისტმა

იური ვანიატმა შ. იამანიძეზე საუბრისას გაიხსენა ფრთიანი ინგლისური გამოქმა: — „კარგი ჰავებეები — კარგ გუნდს ნიშნავს“ და დაუმატა, რომ შოთას ღარი კომბინაციური ნიჭით დაჯილდოებული ფეხბურთელი ცოტა თუ ეგულებოდა.

სტადიონზე მყოფთათვის სიხარულის მომტანი იყო მისი დაუვიწყარი რეიდები. როგორ ატარებდა იგი ბურთს. მთელ მოედანს გადაკვეთდა, მოატყუებდა რამდენიმე მოწინააღმდეგეს, მეკარესაც და ბურთიანად შედიოდა კარში.

შოთა იამანიძე ბურთთან ხომ ყოველთვის „შენობით“ იყო.

სპორტის დამსახურებულმა ოსტატმა მურთაზ ხურცილავამ 1964 წლის სეზონში გამუდმებული ტრავმების გამო მხოლოდ რვა მატჩი ჩაატარა და დარჩა ოქროს მედლის გარეშე. ამის გამო, რასაკვირველია, ის დიდ სულეერ ტკივილს განიცდიდა, მაგრამ მთელი ცხოვრების მანძილზე ახსოვს ის ეპიზოდი, რომელიც ტაშკენტის მატჩის შემდეგ მოხიზმე დინამოელთა გასახდელში მოხდა. „უცებ მხარზე ვილაცის ხელის შეხება ვიგრძენი — იგონებს მურთაზი, მოვიხედე, შოთა იყო, ჩვენი კაპიტანი. მომეხვია, გვერდზე გამიყვანა და საოცრად თბილი, ალერსიანი სიტყვებით დამამშვიდა, მითხრა, რომ არ ღირს ცხვირის ჩამოშვება, რომ მე ჯერ კიდევ ყველაფერი წინა მაქვს. ამ სიტყვების შემდეგ ისეთი სულეერი სიმსუბუქე ვიგრძენი, რომ ოქროს მედალი კიდევ დამავიწყდა“.

თბილისის „დინამოს“ ყველა იმ ფეხბურთელს, ვისაც ჰქონდა ბედნიერება შოთასთან ერთად ეთამაშა, უამრავი ასეთი ეპიზოდის გახსენება შეუძლია. იგი სითბოსა და მზრუნველობას იჩენდა ყველას მიმართ. სიკეთეს სჩადიოდა არა სამსახურებრივი მოვალეობის მოხდის მიზნით, არამედ გულის კარნახით. ასეთი კაცი იყო და სხვანაირად ცხოვრება მას არ შეეძლო. ყველაფერ ამას სხვის დასანახავად არ აკეთებდა, თავისი საქციელის აფიშირება არ უყვარდა.

მოედანზე იგი მარტო კაპიტანი არ იყო. მიუხედავად იმისა, რომ გუნდის წევრების უმრავლესობა ერთი ასაკისა იყვნენ, ყველას განსაკუთრებული პატივისცემა ჰქონდა მის მიმართ. ვერავინ ვერ გაიხსენებს ისეთ მომენტს, რომ შოთას კაპიტნობა ეგრძნობინებინა ვინმესთვის. ყველა თამაშისათვის განსაკუთრებულად ემზადებოდა, ყველასათვის მაგალითის მიმცემი იყო. მას ისეთი ავტორიტეტი და იმდენი დამსახურება ჰქონდა, რომ ზშირად მსაჯიც კი ანგარიშს უწყევდა მის სიტყვიერ შენიშვნებს, გამოთქმულს თამაშში რაიმე გარკვეული ეპიზოდის გამო.

შოთა იამანიძე მტკივნეულად განიცდიდა წაგებას — ფეხბურთი იქნებოდა თუ სპორტის რომელიმე სხვა სახე. ეს მის ხასიათში იყო. ერთი ასეთ-

ეპიზოდი გაიხსენა სპორტის ოსტატმა ილია დათუნაშვილმა, რომელიც გასულითი თამაშების დროს მასთან ერთ ოთახში ცხოვრობდა: „1961 წლის ზაფხულში, ეოლგოგრადში „ტრაქტორთან“ გვექონდა ჩასატარებელი შეხვედრა სსრ კავშირის თასზე. მატჩის წინა ღამეს დიდი სიცხე იყო, არ დაგვეძინა. შოთა გატაცებული იყო ჰადრაკით და შემომთავაზა გვეთამაშა. მან ყველა პარტია წააგო. მე დასაძინებლად დავეწექი. იქნებოდა ღამის ორი საათი, გამაღვიძა, ჰადრაკი მაგიდაზე ჰქონდა დალაგებული და შეწუხებული ხმით მითხრა, ახლავე ადექი და მეთამაშეო. შევატყვე, აღელვებული იყო, იძულებული გავხდი, ავმდგარიყავი, მეთამაშა. რასაკვირველია, ეს პარტია უნდა წამეგო, რადგანაც მას არ დაეძინებოდა და დილით კი საპასუხისმგებლო მატჩი გველოდა, რომელიც ჩვენი გამარჯვებით დამთავრდა“.

ტაშკენტის მატჩის ერთ-ერთი მთავარი გმირის ილია დათუნაშვილის მეხსიერებაში მისი უახლოესი მეგობარი დარჩა როგორც უკეთილშობილესი პიროვნება და დიდი სპორტსმენი. მან ერთხელ სინანულით მითხრა, რომ შოთას კიდეც შეეძლო თავისი თამაშით სიამოვნება მიენიჭებინა ფეხბურთის მრავალრიცხოვან მოყვარულთათვის, მაგრამ სამწუხაროდ, როგორც ხშირად ხდება — „რაღაც მიზეზების“ გამო იძულებული გახდა გამოთხოვებოდა დიდ სპორტს. იგი წავიდა აყვავების ხანაში, მაშინ როდესაც ჯერ კიდევ ბევრი რამ შეეძლო მიეცა ფეხბურთისათვის.

ზოგიერთმა გულშემატკივარმა, შეიძლება, არც კი იცოდეს, რომ 1966 წლის საფეხბურთო ჩემპიონატის დამთავრების შემდეგ შოთა იამანიძემ და გურამ ცხოვრებოვმა დატოვეს გუნდი, თუმცა კარგ სპორტულ ფორმაში იყვნენ. შემდეგი საფეხბურთო სეზონისათვის მზადება თბილისის „დინამომ“ ახალი უფროსი მწვრთნელის ხელმძღვანელობით დაიწყო, რომელმაც თავის ერთ-ერთ უპირველეს ამოცანად დაისახა ორივე ფეხბურთელის გუნდში დაბრუნება. როგორც კი მიალწია შოთამდე ამ ამბავმა, იმ წუთში ცხინვალს გაემგზავრა გ. ცხოვრებოვის სანახავად, მაგრამ იგი ადგილზე არ დახვდა, მის მშობლებს კი ასეთი ბარათი დაუტოვა:

„ჩემო გურამ!

ძალიან ბევრზე მსურს გლაპარაკო, მაგრამ იმედი მაქვს რომ მალე პირადად გნახავ, და მაშინ მოგიყვები ყველაფერს. ახლა ერთი თხოვნა მაქვს. მინდა გუნდში დაებრუნდე შენთან ერთად. რაც შეიძლება მოკლე დროში, ხვალეე ჩამოდი და გთხოვ, რომ 26-ში ბოლო საკონტროლო თამაშში მიიღო მონაწილეობა. ამას გთხოვ მე და ამას გთხოვს ახალი მწვრთნელი სოლოვიოვი. პირველი, რაც მან თქვა, ეს ის იყო, რომ გურამი და შოთა გუნდში თუ არ დაბრუნდებიან, მე ვერ ვიმუშაებო.

ახლა რაღა ბევრი გავგარძელო, ჩემო გურამ, შენ სახლში ვწერ ამ წერილს დედაშენის და მამაშენის თანდასწრებით. მივიღებ ჩვენი ძმობის დასტურად შენს ხვალ თბილისში ჩამოსვლას და დინამოში თამაშის დაწყებას.

შენი ძმა შოთა იამანიძე

20. 03. 67“

მისი წაკითხვის შემდეგ ზედმეტად მიგვაჩნია საუბარი შოთას ერთგულე-ბაზე თანაგუნდელებისადმი, საერთოდ ფეხბურთისადმი. თბილისის „დინამომ“ 1967 წლის სეზონი არცთუ ურიგოდ ჩაატარა, გუნდმა მესამე საპრიზო ადგილი დაიკავა. შ. იამანიძე და გ. ცხოვრებოვი სხვებთან ერთად დაჯილდოვდნენ ბრაზჯაოს მედლებით, ხოლო გურამ ცხოვრებოვი მიწვეულ იქნა სსრ კავშირის პირველ ნაკრებში.

მხოლოდ ერთი საფეხბურთო სეზონი ჩაატარა საქართველოს პირველ გუნდში ალექსანდრე აფშევემა. მის მიმართ თამამად შეიძლება გამოვიყენოთ ცნობილი გამოთქმა: „მიველ, ენახე, დავამარცხე“. 1964 წელი — ყველაზე ბედნიერი პერიოდი იყო მის სპორტულ ცხოვრებაში. მშობლიურ ნალჩიკს იგი სპორტის ოსტატის რანგში, ორი ოქროს მედლით დაუბრუნდა, ჩემპიონატში ძირითადი და სათადარიგო შემადგენლობათა გამარჯვებისათვის.

შოთა იამანიძეს, როგორც გუნდის კაპიტანს, კარგად ესმოდა ჩამოსული ფეხბურთელის მდგომარეობა, სიტყვით და საქმით ეხმარებოდა ეპოვა თავისი ადგილი, დაერწმუნებინა საკუთარ ძალებში. საერთოდ, კოლექტივის ყველა წევრი მას სათუთად და გულისხმიერად, როგორც საკუთარ ძმას, ისე ეპყრობოდა, მითუმეტეს, რომ სეზონის დასაწყისში ძალიან ნერვიულობდა, მოუტანდა თუ არა საარგებლობას „დინამოს“, გააპართლებდა თუ არა ქართველ სპორტის მოყვარულთა ნდობას.

მაღლობის მეტი რა გვეთქმის ალექსანდრე აფშევეის მიმართ, რომელმაც გაიგო თუ არა, რომ შოთა იამანიძეზე წიგნი გამოდიოდა, პატარა ბარათით გამოგვცხმაურა: „მაღალი სპორტული ჯილდოს მიღება, რა თქმა უნდა, სასიამოვნოა. მაგრამ ჩემს მეხსიერებაში უფრო მეტი კვალი დატოვეს გუნდის მოთამაშეებმა, ამხანაგობისა და ურთიერთგაგების იმ გრძნობამ, რომელიც სუფევდა ამ მეგობრულ, მონოლითურ კოლექტივში. ჩემს მიმართ განსაკუთრებული ყურადღებით გამოირჩეოდა გუნდის კაპიტანი — იგი იყო არა მხოლოდ ფეხბურთის დიდოსტატი, არამედ, რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, ნამდვილი ადამიანი, საუცხოო პიროვნება.

შოთა იამანიძე იყო გუნდის ჰუმანიტარი ლიდერი, მისი სული და გული. ის, როგორც აქტიური ცხოვრებისეული პოზიციის მქონე და დიდსულოვანი მოქალაქე, ყოველთვის მზად იყო დახმარებისათვის.

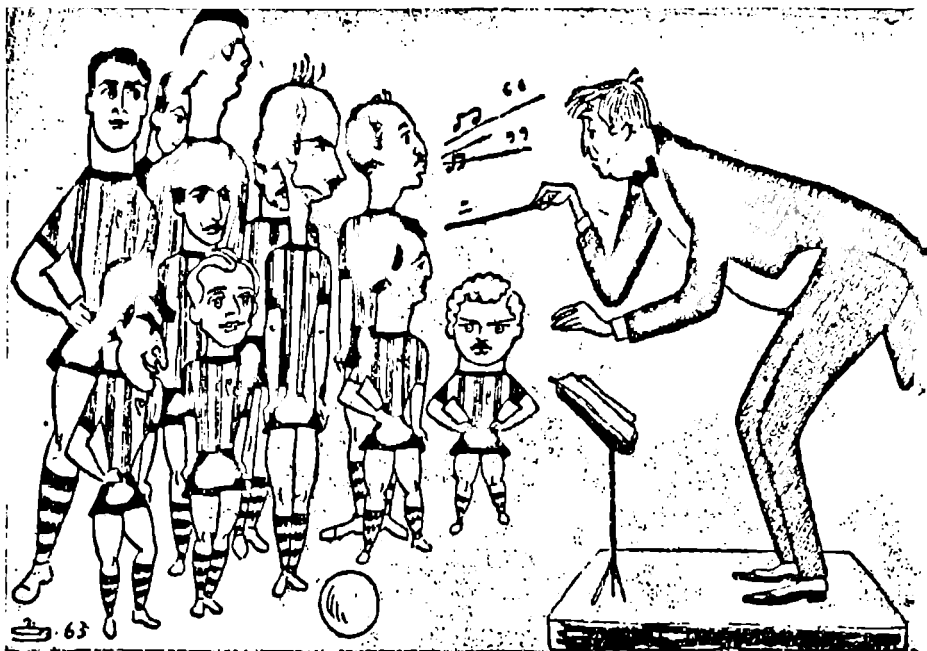
შოთას ფეხბურთში თითქმის ყველაფრის გაკეთება შეეძლო და ისიც უშუალოდ გვიზიარებდა თავისი ოსტატობის საიდუმლოებებს. ყოველთვის ვგრძნობდი მის მეგობრულ მხარდაჭერას. ის იყო ჩემი დამრიგებელი, კეთილი და ყურადღებიანი უფროსი მეგობარი.

მახსოვს, ერთ-ერთი კალენდარული შეხვედრის წინ ძალიან ვდელავდი. შოთა მაწყნარებდა, რომ იტყვიან, ერთი ნაბიჯითაც არ მშორდებოდა. და როგორც თამაშის შემდეგ მწვრთნელმა მითხრა მატჩი დამაჯერებლად, კარგ დონეზე ჩავატარე. ამაში გუნდის კაპიტნის არცთუ მცირე დამსახურება იყო“.

საბჭოთა კავშირის დამსახურებულმა მწვრთნელმა გავრილ კაჩალინმა შოთა იამანიძე დაახსიათა, როგორც ყველასათვის მაგალითის მიმცემი, მრავალმხრივ განათლებული პიროვნება, რომელთანაც ნებისმიერ საკითხზე შეიძლებოდა საუბარი. შოთას დიდი ავტორიტეტის საილუსტრაციოდ მან მოიგონა გუნდის კაპიტნის არჩევნები, როდესაც მას ფარული კენჭისყრისას ყოველთვის ერთხმად ასახელებდნენ. „ის იყო კემპარიტი კაპიტანი, — თქვა გ. კაჩალინმა — გუნდის ხელმძღვანელობის უპირველესი და უტყუარი თანამემწე და ის, რომ „დინამომ“ შეძლო ჩემპიონობის მოპოვება, ამაში განუზომელია შოთა იამანიძის, როგორც გუნდის კაპიტნის ღვაწლი. ყველაზე დიდი მწვრთნელიც კი თამაშის დროს მეთვალყურის როლშია, მთელი სიმძიმე ხომ მთლიანად ფეხბურთელებსა და განსაკუთრებით კაპიტანზე გადადის. ამ მისიას შ. იამანიძე ღირსეულად ართმევდა თავს, ნებისმიერ კრიტიკულ სიტუაციაში პირადი მოქმედებით ყოველთვის აღაფრთოვანებდა თანაგუნდელებს.

ჩემი ღრმა რწმენით შოთა იამანიძე ერთ-ერთი საუკეთესო კაპიტანი იყო ჩვენს ფეხბურთში“.

საბჭოთა კავშირის დამსახურებულმა მწვრთნელმა მიხეილ იაკუშინმა შ. იამანიძე ახლოს გაიცნო 1962 წელს, როდესაც სათავეში ჩაუდგა თბილისის „დინამოს“. გამოჩენილი მწვრთნელი ადრეც იცნობდა შოთას, იცოდა რომ იგი იყო წამყვანი მოთამაშე, გამოირჩეოდა ჩინებული ტექნიკითა და გამჭირავნი ტაქტიკური აზროვნებით. გუნდში მუშაობისას იგი დარწმუნდა შოთას დიდ პიროვნულ თვისებებში, მას ხომ უკლებლივ ყველასთან საუცხოო ურთიერთობა ჰქონდა. ასეთი ეპიზოდი გაიხენა მ. იაკუშინმა: „ერთ-ერთი კალენდარული შეხვედრის მიწურულში მე ის შევეცვალე. ამ ფაქტმა საკმაო გამომხაურება ჰპოვა, როგორ თუ იამანიძე, გუნდის კაპიტანი შეცვალესო. თვით შოთა კი ამ ამბის შემდეგ უფრო დამიახლოვდა და ჩემი უშუალო მხარდამჭერი გახდა ნებისმიერი საკითხის გადაჭრისას, დისციპლინას შეეხებოდა ეს თუ სასწავლო-საწვრთნელ მუშაობას“.

გიგლა ფირცხალავას მეგობრული შარეი

მსოფლიოს ყველა დროის ერთ-ერთმა საუკეთესო მეკარემ, სპორტის დამსახურებულმა ოსტატმა ლევ იაშინმა ქართულ ფეხბურთზე საუბრისას აღნიშნა მისი უაღრესად თვითმყოფადი, ორიგინალური მანერა და დასძინა, რომ მას არასოდეს არ ჰქვია ვარსკვლავები: პაიჭაძე და ლოლობერიძე, მესხი და მეტრეველი, ხერცილაძე და ჩოხელი, მარლანია და კოტრიკაძე, ელოშვილი და ძოძუაშვილი... „შოთა იამანიძე, — თქვა ლ. იაშინმა — განსაკუთრებული, უნიკალური ფეხბურთელი გახლდათ. დიდებული მოქალაქე, ყურადღებიანი, სწორედ ისეთი, როგორიც გუნდის ლიდერი, ნამდვილი კაპიტანი უნდა იყოს. მან ფეხბურთს ყველაფერი შესწირა და ფეხბურთმაც სიყვარულით მიუზღო სამაგიერო. იგი ყველას უყვარდა, თავისიანსაც და მოწინააღმდეგეს, ის იყო უაღრესად კორექტული და ფაქიზი. შოთა იამანიძემ ასახელა როგორც ქართული, ასევე მთელი საბჭოთა ფეხბურთი“.

სპორტის დამსახურებულმა ოსტატმა ვლადიმერ მასლაჩენკომ შოთა იამანიძეს ქართულ ფეხბურთში განსაკუთრებული ადგილი მიაკუთვნა. „არც წინა და არც შემდგომ თაობებში, — მითხრა ცნობილმა კომენტატორმა, — არ

მეგულება ასეთი ბრწყინვალე ოსტატი, თუ არ ჩავთვლით ყიფიანს, რომელიც ასე შესანიშნავად თამაშობდა კოლექტიურ ფეხბურთს. ჩვენთვის იგი პრობლემა იყო, უპირველეს ყოვლისა საჭირო იყო მისი ნეიტრალიზება, მაშინ „დინამო“ დაკარგავდა თავის თამაშს. ამის გაკეთება კი ძნელი იყო. რაც შეეხება ჩვენს ურთიერთობას, ბედმა ის ბევრჯერ შემახვედრა. შოთას თავისი მეგობრებისაგან დაფარული არაფერი ჰქონდა. ეს იყო საოცრად სპეტაკი სულის ადამიანი“.

კარგად გვახსოვს შოთა იამანიძის ყველასაგან განსხვავებული, სპეციფიური სირბილი. მას მწვრთნელი-მძღოლსანიც კი მიუჩინეს სირბილის მანერის დასახვეწად, თუმცა იგი თავილობდა — რად მინდა მძღოლსანი დასახმარებლადო. რესპუბლიკის დამსახურებული მწვრთნელი გიორგი ბაქანიძე კი ხუმრობით ეუბნებოდა, შენი სირბილით რა ფეხბურთელი უნდა გამოვიდესო. როგორც იგი იგონებს, შოთამ ასე უპასუხა: „უორა ბიძია, ნახავ ჩემგან რა ფეხბურთელიც გამოვა, როცა შენი ხელით გაყიდინებ „კირიჩნე“ ჩემს სურათებს. ამ საუბრიდან რამდენიმე წლის შემდეგ „დინამო“ უკვე ჩემპიონი იყო, შოთა იამანიძე შემხვდა თავის საყვარელ 35-ე სკოლასთან კონსტიტუციის ქუჩის კუთხეში, შემხვეწა ჩამიჯექი მანქანაში, საკმე მაქვს შენთანო. სიამოვნებით ჩავჯექი, მისი განზრახვის შესახებ აზრადაც არ გამივილია, რადგანაც ჩვენი ძველი ლაპარაკი აღარც კი მახსოვდა. მივედით მარჯანიშვილის მოედანზე, მოხოვა მანქანიდან გადმოვსულიყავი, როდესაც გაზეთის ჯიხურს მივუახლოვდით, შოთამ გამყიდველს მიმართა: ამ კაცს არ სჯეროდა, რომ ფეხბურთელი გამოვიდოდი და გთხოვთ ერთი ჩემი სურათი მიპყიდოთ. რასაკვირველია, მაშინვე გამახსენდა ყველაფერი. იმ ფოტოს დღესაც დიდი სიყვარულითა და სითბოთი ვინახავ“.

შოთა იამანიძემ თოთხმეტი სეზონი ითამაშა მშობლიურ გუნდში. საფეხბურთო კარიერის დასრულების შემდეგ ჟურნალისტებთან საუბარში მან თავის კერპად საბჭოთა ფეხბურთის „პატიოსნება და სინდისი“ ავთანდილ ლოლობერიძე დაასახელა. ეს არც იყო გასაკვირი, რადგან იგი, როგორც ფეხბურთელი ბასას თავკაცობით დაღვინდა და მისგანვე ჩაიბარა თბილისის „დინამოს“ კაპიტნის სამკლავე. შოთას თავის საუკეთესო გოლად მიაჩნდა 1964 წლის 11 აპრილს საკავშირო პირველობის კალენდარულ მატჩში გორკის „ვოლგასთან“ მიხეილ მესხის ჩინებული ფლანგური ჩამოწოდების შემდეგ თავით გატანილი ბურთი. იგი ამ დღეს ჩემპიონატში თავის მეორასე მატჩს ატარებდა. ტაშენტის დაუფიწყარი შეხვედრის გარდა, მისთვის ყველაზე დასამახსოვრებელი იყო მატჩი მოსკოვის „სპარტაკთან“, 1959 წელს სსრ კავშირის თასზე. მიხეილ მესხის ულამაზესმა გოლმა დამატებით დროში თბი-

ლისელებს გამარჯვება მოუტანა. სამამულო ფეხბურთის თავდამსხმელთა ხუთეულში შოთამ დაასახელა ისინი, ვისი თამაშითაც აღფრთოვანებასა და აღტაცებაში მოდიოდა. სლავა მეტრეველი, ეალენტინ ივანოვი, ვიქტორ პონედელნიკი, სერგეი სალნიკოვი, მიხეილ მესხი.

ბევრჯერ დავმტკბარვართ შოთა იამანიძისა და მიხეილ მესხის განუმეორებელი დუეტის არტისტული და ვირტუოზული თამაშით. ამის შესახებ თავის დროზე ბევრიც დაწერილა და თქმულა. ვ. ი. ლენინის სახელობის ცენტრალური სტადიონის პრესცენტრის ბიულეტენში პირდაპირ იყო აღნიშნული, რომ არავის არ შეეძლო მესხთან ისე თამაში, როგორც თბილისელთა კაპიტანს. იამანიძე — მესხის წყვილი საუკეთესოდ იყო აღიარებული, მათი იერიშების შეკავება ნებისმიერი დაცვისათვის ურთულეს პრობლემას წარმოადგენდა.

შოთას რამდენიმე მწვრთნელის ზელმძღვანელობით მოუწია გუნდში ყოფნა. ანდრო ჟორდანიასი მას მოსწონდა ახალგაზრდა ფეხბურთელთა თამაში დაწინაურება ძირითად შემადგენლობაში, მიხეილ იაკუშინში — ვარჯიშის დროს გუნდის პრაქტიკული მომზადება, გავრილ კაჩალინში — მისი თეორიული მზადების პრინციპები, მატჩისათვის მოთამაშეთა ფსიქოლოგიური განწყობა და რაც მნიშვნელოვანია მათზე ნამდვილი მამობრივი მზრუნველობა.

რამდენიმე წლის წინათ ჟურნალისტმა არჩილ გოგელიამ ჟურნალ „მართვეში“ ვრცელი სტატია მიუძღვნა თბილისელთა ყოფილ კაპიტანს. მკითხველს კიდევ ერთხელ მინდა მოვაგონო ერთი ნაწყვეტი ამ თბილი წერილიდან: „ვისაც ახსოვს იამანიძე — კაპიტანი, ის დაგვეთანხმება, რომ ქართულ ფეხბურთს ნამდვილად სჭირდებოდა ასეთი პიროვნება. მან ალბათ, ყველაზე მეტად დაამკვიდრა ჩვენს საფეხბურთო ცხოვრებაში ინტელიგენტური, ზედმიწევნით გააზრებული თამაშის სტილი, ცხადია, გაზავებული ემოციურ, ფერადოვან და მაღალტექნიკურ ფეხბურთთან. მისი კაპიტნობა იგრძნობოდა ნებისმიერ საფეხბურთო ეპიზოდში, სულ ერთია, მონაწილეობდა თუ არა მათში. თუმცა, ეს მუდმივი მონაწილეობა არამც და არამც არ ზღუდავდა მისი პარტნიორების ინიციატივას, არ აქვეითებდა მათ სათამაშო ტონუსს. პირიქით, იგი ყოველნაირად ცდილობდა ფრთები შეეკვეცა საკუთარი საფეხბურთო ამბიციისათვის, რათა თანაგუნდელებისთვის ნიჭისა და უნარის მაქსიმალურად გამოცდენის საშუალება მიეცა. ეს იყო თავისებური მსხვერპლი, რომლის გაღება შეუძლია მხოლოდ უაღრესად შეგნებულ, დიდსულოვან და კეთილშობილ სპორტსმენს. მაგრამ მასში დროდადრო იფეთქებდა თითქოს ძალით ჩახშობილი აზარტი, ანაზღად ბურთიანად დაადგებოდა ძნელად გასავლელ გზას თითქმის საკუთარი საჯარიმოდან მეტოქის კარამდე, გზადაგზა გვიჩვენებდა.“

ნება უმალესი საფეხურით სელოენების ნიმუშებს, გააოგნებდა არა მარტო მოწინააღმდეგეს, არამედ მაყურებელსაც და საქმის დასრულების შემდეგ თამაშ-თამაშით, ოდნავ ყელგადაგდებული მირბოდა მოედნის ცენტრისკენ. ეს იყო ნამდვილი იამანიძე, ფეხბურთელი თხემიდან ტერფამდე, მხოლოდ ამ თამაშისთვის დაბადებული, მხოლოდ ამ გუნდისთვის გამოსადეგი, ალბათ იმიტომაც, რომ მისი ფეხბურთი ეროვნული კოლორიტით, ქართული მსოფლ-შეგრძნებით იყო აღსავსე“.

შოთა იამანიძემ სსრ კავშირის ჩემპიონატებში ჩაატარა 301 კალენდარული მატჩი და გაიტანა 66 ბურთი. ორი მათგანი — 1958 წლის 30 მარტს ცსკასთან და 1960 წლის 26 მაისს ტაშკენტის „პახტაკორთან“ მე-800 და მე-900 გოლებია, რომლებიც თბილისის „დინამომ“ გაიტანა ჩვენი ქვეყნის ჩემპიონატების მატჩებში.

ჩემპიონის ოქროს მედლის გარდა სამჯერ (1959, 1962, 1967 წლებში) მიიღო ბრინჯაოს მედალი.

შ. იამანიძე სამჯერ დაასახელეს ჩვენი ქვეყნის 33 საუკეთესო ფეხბურთელთა სიაში, მათ შორის 1964 წელს პირველ ნომრად.

1969 წელს ფეხბურთში მრავალწლიანი წარმატებისა და მაღალი სპორტული მაჩვენებლებისათვის მიენიჭა სპორტის დამსახურებული ოსტატის წოდება.

სახელოვანი სპორტსმენი ეწეოდა მრავალმხრივ საზოგადოებრივ საქმიანობას. იგი ორჯერ აირჩიეს თბილისის საქალაქო საბჭოს დეპუტატად.

1964 წელს საქართველოს სპორტულ ჟურნალისტთა ფედერაციის მიერ პირველად ჩატარებულ გამოკითხვაში შოთა იამანიძე დასახელებულ იქნა წლის საუკეთესო სპორტსმენთა ათეულში.

თბილისის „დინამოს“ და სსრ კავშირის ოლიმპიური ნაკრების შემადგენლობაში მონაწილეობდა საერთაშორისო მატჩებში საფრანგეთის, ბელგიის, ლუქსემბურგის, ინგლისის, უნგრეთის, შოტლანდიის, რუმინეთის, ბულგარეთის, პოლონეთის, თურქეთის, ირანის, გერმანიის, გერმანიის, ავსტრიის, ჩეხოსლოვაკიის, ინდონეზიის, ბირმის, კუბის, ინდოეთის, ჩინეთის, ბრაზილიის, ბოლივიის, ეკვადორის, დანიის, შვეციისა და სხვა ქვეყნების საუკეთესო გუნდებთან. გაიტანა 20 გოლი.

საფეხბურთო კარიერის დამთავრების შემდეგ შოთა იამანიძეს განზრახვლი ჰქონდა თავისი ცოდნა სპეციალობის მიხედვით გამოეყენებინა. მას ხომ იგი ძალიან მოსწონდა და სწორედ ამის გამოც წინააღმდეგი იყო, რომ მწვრთნელი გამხდარიყო. საქართველოს სსრ სასოფლო მშენებლობის სამინისტროს № 1 ტრესტის მმართველის მოადგილედ, ხოლო შემდეგ ამავე ტრესტის კრწანისის სამშენებლო სამმართველოს უფროსად მუშაობისას შ. იამანიძე მთელი ენერგიითა და მონდომებით შეუდგა საინჟინრო სარბიელზე მოღვაწეობას, სადაც თავი გამოიჩინა, როგორც ერუდირებულმა და ინიციატივიანმა სპეციალისტმა.

შოთა იამანიძე 1971 წლის შემოდგომისას, ოქტომბრის თვეში ბრმა შემთხვევის შედეგად ავტოკატასტროფაში დაიღუპა. ოცდათოთხმეტი წლის ასაკში გარდაიცვალა პათიოსანი, ალალმართალი კაცი, პირველხარისხიანი ფეხბურთელი, შესანიშნავი მეოქაბე. იგი ვეტერან ფეხბურთელთა ვარჯიშზე მიემგზავრებოდა დიდმის ბაზაზე.

როგორც ყველა მშობელს, შოთა იამანიძეს შვილებისადმი განსაკუთრებული სიყვარული ჰქონდა, დიდ ფეხბურთთან გამოთხოვების ერთ-ერთ მი-

ზეზად იმასაც ასახელებდა, რომ ხანგრძლივი მოგზაურობების გამო მოწყვეტილი იყო ოჯახს, მეგობრებს, ახლობლებს და როგორც ფეხბურთელი — მამა მონაწილეობას ვერ იღებდა პატარების — ირინესა და დათოს აღზრდაში. ძნელია აღლელების გარეშე აღმა-ათიდან 1964 წლის 24 ოქტომბერს ქალიშვილისადმი გამოგზავნილი დეპეშის წაკითხვა:

ჩემო საყვარელო შვილო, ირა!

გილოცავ დაბადების დღეს. შენთან რომ ვიყო, ალერსით დაგახჩობდი. მინდა, რომ იყო ძალზე ბედნიერი, ზრდილი, თავაზიანი, კეთილშობილი სასახელო ქართველი ქალი. დალოცვილი იყავი ჩემგან შვილო. შენის კარგი ქალობით გაგებარებინოს დედ-მამის გული. გეხვევი და გკოცნი, შენი „ტურისტის“ მამა, შოთა.

თავისი ხანმოკლე სიცოცხლის მანძილზე შოთა იამანიძემ უაღრესად ბევრის გაკეთება შეძლო! მრავალრიცხოვან გულშემატკივართა მეხსიერებაში სამუდამოდ დარჩა ერთ-ერთ გამოჩენილ სპორტსმენად. ის იყო თავმდაბალი, პირნათელი ადამიანი, ნამდვილი მოქალაქე, მაღალი ერუდიციის კვალიფიციური სპეციალისტი. მასში დიდებასთან ერთად შეთავსებული იყო კეთილშობილება და რაინდული სულისკვეთება. მისი ალალი, გულიანი სიცილი და გაღიმება ლამაზ მზიან დღეს ჰგავდა. ჩვენს გონებაში კიდევ ანთია მისი გაელვება ფეხბურთის სტადიონებზე.

გადის წლები და ხშირად სიამაყით ვამბობთ ხოლმე:

ჩვენ მინდორზე გვინახავს შოთა იამანიძე.

ფეურცლავთ წიგნს და ილუსტრაციებიდან, რომლებიც მოგვაწოდეს შოთა იამანიძის ოჯახის წევრებმა, პროფესორმა დიმიტრი თუხარელმა, საქართველოს სსრ სპორტკომიტეტის ფეხბურთის სამმართველოს უფროსმა გიორგი ბაქანიძემ, სპორტის ოსტატებმა ვლადიმერ ელოშვილმა, გივი ხოჭოლავამ, ილია დათუნაშვილმა, ლევან ჟორდანიამ, შოთას ახლობელმა გუჯა ცინცაძემ, ფოტოკორესპონდენტებმა კონსტანტინე შანიძემ, მიხეილ კვირიკაშვილმა და ვარლამ გენგიურმა, შემოგვეცქერის ვაჟკაცური შემართების ადამიანი, საბჭოთა სპორტის სიამაყე, კაცი, რომელიც ქართული ფეხბურთისათვის მუდამ დარჩება „ოქროს“ კაპიტნად, კეთილსინდისიერად რომ მოიხადა ვალი თავისი ხალხის წინაშე.

ბაქურიანი, 1951 წელი, თბილისის 35-ე საშუალო სკოლის დებ-
ბურთელთა გუნდის წევრები. მარჯვნიდან პირველი შოთა იამანიძე

მოსკოვი, 1955 წლის 22 მაისი, ადგილობრივ დინამოელებთან შეხვედრისას, ლევ იაშინის
კარს უტევენ შ. იამანიძე, ა. ლოღობერიძე, ი. ვარდიშაძე

მოსკოვი, 1956 წლის 5 აგვისტო, სსრ კავშირის ხალხთა პირველი სპარტაკიადის საზეიმო გახსნამდე, (მარცხნიდან) — მ. მესხი, გ. ჩეჩელაძე, კ. გაგნიძე, შ. იაშანიძე, ა. ლოღობერიძე, ნ. ძიავშია, ა. კუუასელი, ბ. ხასაია, ვ. ელოშვილი, ა. კოტრიკაძე, მ. პირავეი, ზ. კალოვეი, ვ. მარღანია, გ. ხოქოლაძე, ა. ხელაძე

მოსკოვი, 1956 წლის 4 აგვისტო, „დინამოს“ სტადიონი, სსრ კავშირის ხალხთა პირველი სპარტაკიადის, მოღვაწეთა გუნდთან მატჩის წინ. (მარცხნიდან) — უფროსი მწვრთნელი გ. ჩეჩელაძე, ა. ლოღობერიძე, ვ. მარღანია, ნ. ძიავშია, ზ. კალოვეი, შ. იაშანიძე, გ. ხოქოლაძე, ა. კუუასელი, ვ. ელოშვილი, ბ. ხასაია, ა. კოტრიკაძე, კ. გაგნიძე

მოსკოვი, 1956 წლის აგვისტო. საქართველოს სსრ სპორტული დელეგაციის წევრები სსრ კავშირის ხალხთა პირველ სპარტაკიადზე. მეორე რიგში მარჯვნიდან მესამე შოთა იამანიძე

თბილისი, 1956 წლის 23 აგვისტო, „დინამოს“ სტადიონი, მალე უნდა დაიწყოს პირველი ამ-
ხანაგური შეხვედრა ინდონეზელ დეზერტულენტთან (მარცხნიდან) — ა. ლოლობერიძე, მ. პი-
რავეი, ე. მარლანია, ნ. ძიავშია, ხ. კალღევი, გ. ჩოხელი, შ. იამანიძე, ე. გიგავა, გ. ხოჭოლაძე,
ა. კეკელაძე, ბ. ხასიაი, ა. კოტრიკაძე, კ. გაგნიძე, მ. მესხი, ე. ქელიძე

ლესელიძე, 1958 წელი. საწვრთნელი შეხვედრის წინ (მარცხნიდან) — ს. კოტრიკაძე, ნ. ძიავ-
შია, თ. მელაშვილი, დ. ხენდაძე, ე. ელოშვილი, ა. ლოლობერიძე, გ. ხოჭოლაძე, ა. ბარჭაია,
ე. დალაქიანი, მ. მესხი, შ. იამანიძე

1958 წლის 23 მარტი, თბილისელები უტევენ მოსკოველ თანაკლუბელთა კარს. (მარცხნიდან) — ვ. ცარიოვი, შ. იამანიძე, კ. კრევესკი, თ. მელაშვილი

მოსკოვის „დინამოს“ მწვრთნელები შოთა იამანიძის ნეიტრალიზებას ყოველთვის ვიქტორ ცარიოვს ავალებდნენ

მოსკოველი მცველები ბ. კუზნეცოვი და კ. კესარევი იგერიებენ თბილისელთა ერთ-ერთ შეტევას, რომელშიც მონაწილეობენ თ. მელაშვილი და შ. იამანიძე

დაძაბული ორთაბრძოლის შემდეგ გუნდები ტოვებენ მიწდორს

მოსკოვი. 1958 წლის 26 ივლისი, ვ. ი. ლენინის სახელობის ცენტრალური სტადიონი, თბილისის „დინამოს“ და მოსკოვის „სპარტაკის“ ფეხბურთელები: ა. ლოლობერიძე, ს. კოტრიკაძე, ბ. სიკინავა, გ. ჩოხელი, შ. იაშაიძე, ი. ნეტო, ა. ივაკინი, ს. სალნიკოვი, ი. სედოვა, ა. პარამონოვი, ა. ისაევი მიემართებიან მოედნის ცენტრისაკენ, სადაც რამდენიმე წუთში დაიწყება ძველ მეტოქეთა მორიგი შეხვედრა

თბილისი, 1959 წლის 21 ოქტომბერი, ლენინგრადის „ზენიტთან“ 5:1 გამარჯვების შემდეგ დინამოელებმა რეალური ნაბიჯი გადადგეს მდლებიდან. სურათებზე აღმეტილია, თუ ოსტატურად ატყუებს მოწინააღმდეგის მცველებსა და მეკარეს შოთა იაშანიძე და ბურთი შედის კარში

1959 წლის ნოემბერი, საფრანგეთში შესანაშნავად ჩატარებული ტურნეს შემდეგ

პარიზი, სასტუმროს წინ
(მარცხნიდან) გ. ჩოხელ
გ. ხოჭოლაძე, შ. იაშვილი
ზ. კალაღი

ანდრო კორდანიას თვის
ალსაზრდ ეღებთან

საბჭოთა კავშირის ოლიმპიური ნაკრების შემადგენლობაში

1961 წლის 10 დეკემბერს
მკვლავლის „დეპორტაცი-
კრტოს“ გუნდთან თამა-
შე თბილისელთა კაპიტ-
შოთა იამანიძეს სანაშ-
გადასცემს მასპინძელ-
ნორჩი გულშემოტკივ-
ა

მკვლავლის ტელევიზი-
სპეციალური გადაცემა
უძლიერა ქართველ დეიბ-
თელთა გამოსვლებს

1962 წელი, ბაკურიანი, შოთა იაშანიძე და გურამ ფანჭიკიძე

1962 წელი, დიდბოს საწვრთნელი ბაზა. პირველ რიგში (მარცხნიდან) — ს. ფიფია, ვ. ბარქაია, თ. მელაშვილი, ზ. კალაგაძე, შ. იაშანიძე, ი. დათუნაშვილი, მეორე რიგში — უფროსი წვრთნელი ა. ლოლობერიძე, დ. ხუნდაძე, ჯ. ზეინელიშვილი, მ. ზურცილაძე, ბ. სიკინავა, რ. კვასხაძე, თ. ქიჩიაშვილი, გ. სიკინავა, ა. ხელაძე, გ. ზოჭოლაძე, მწვრთნელი ნ. ჩხატარაშვილი.

1962 წლის სათეხბურთო სეზონის ერთ-ერთი მაჩნის დაწყებამდე

1962 წელი, გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში. (მარცხნიდან) — მ. იაკუ-
შინი, ნ. ჩხატარაშვილი, მასპინძელთა წარმომადგენელი, შ. იაშვილი,
ა. ხელაძე, ზ. კალოშვი

დინამოელები: გიორგი სიჭინავა, შოთა იამანიძე და ილია დათუნაშვილი შესვენებისას
უფრადლებით უსმენენ ედროსი მწვრთნელის დარიგებას

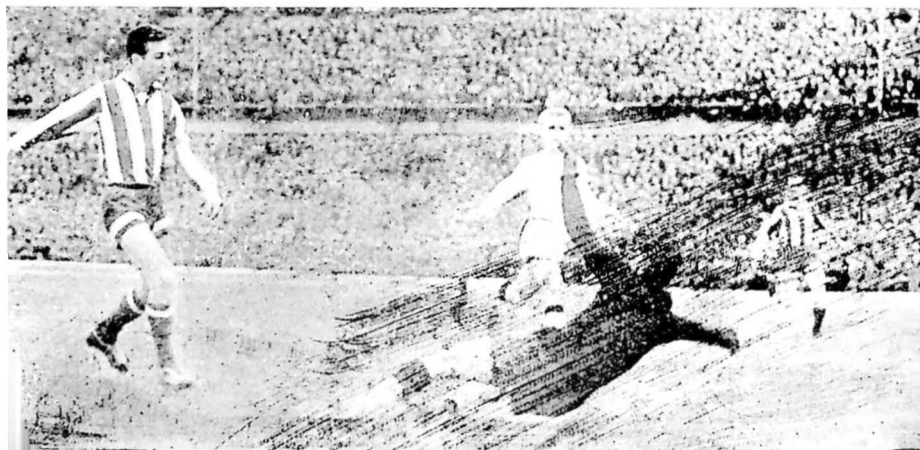
თბილისი. 1963 წლის 31 მარტი. სსრ კავშირის XXV ჩემპიონატის საზეიმო გახსნა, მასპინ-
ძლებმა, რომელთა შემადგენლობაშიც პირველად გამოვიდა სლავა მებრეველი, დამარცხეს
ლენინგრადის „ზენიტი“ 4:0 (მარცხიდან) — მ. მესხი, ს. მებრეველი, გ. პეტრაშვილი, მ.
ხუცილავა, ა. ხელაძე, ჯ. ზეინელიშვილი, ზ. კალაძე, გ. ჩოხელი, ბ. სიჭინავა,
ს. კორტიკაძე, შ. იამანიძე

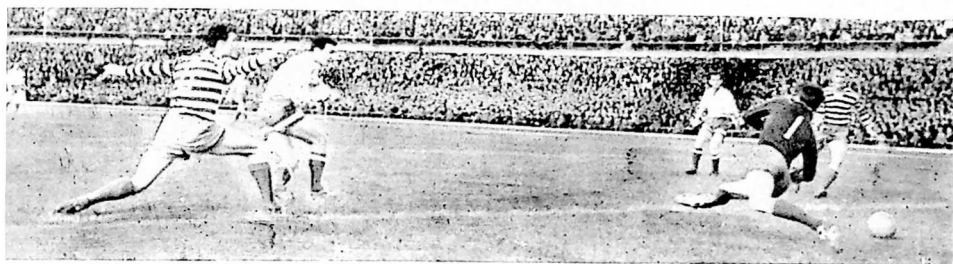
ლენინგრადელი მცველი ცელილბს
ბურთი აართვას შ. იამანიძეს

„ზენიტის“ კარში შ. იამანიძის მიერ გატანილი ერთ-ერთი ბურთი

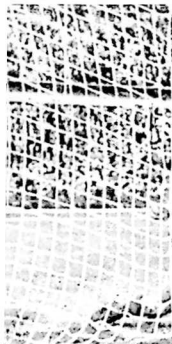

თბილისი. 1963 წლის 5 აპრილი. დინამოელები მ. მესხი, შ. იამანიძე, ე. ბარკია
უტყევენ კუბიშვილის „კრილია სოვეტოვის“ კარს

სურათებზე აღბეჭდილია მომენტები, როდესაც სასწაულოთ გადაურჩა კუბიშვიელთა
კარი აშკარა გოლს

შოთა ჩაშანიძე როსტოვის არმელთა მცველებს გარემოცავს
თბილისის „დინამოს“ ოსტატ ფეხბურთელთა გუნდი

შოთა იამანიძე და მიხეილ მესხი

ანდრო ფორდანიას, მიხეილ იაკუშინის და გიორგი კახალინის დიდი დამსახურება იყო 1964 წელს თბილისის „დინამოს“ სადებიუტო ოლმპიზე ასეღა

ამჯერად მეკარე მოწოდების სიმაღლეზე აღმოჩნდა

აფთხილი ლოცობებიცა და ბორის სივინავასთან ერთად

ვარჯიშის წინ, გ. კიხიაშვილი, ი. ჯუღაშვილი, ს. კოტეიაშვილი, შ. იაშვილი

1964 წლის 26 აპრილი, მოსკოვის „დინამოს“ სტადიონი. შოთა იაშვილმა ელმაზესი ბერითა გააქვს ლევ იაშვილის კარში, თუმცა თამაში წაგებულ იქნა

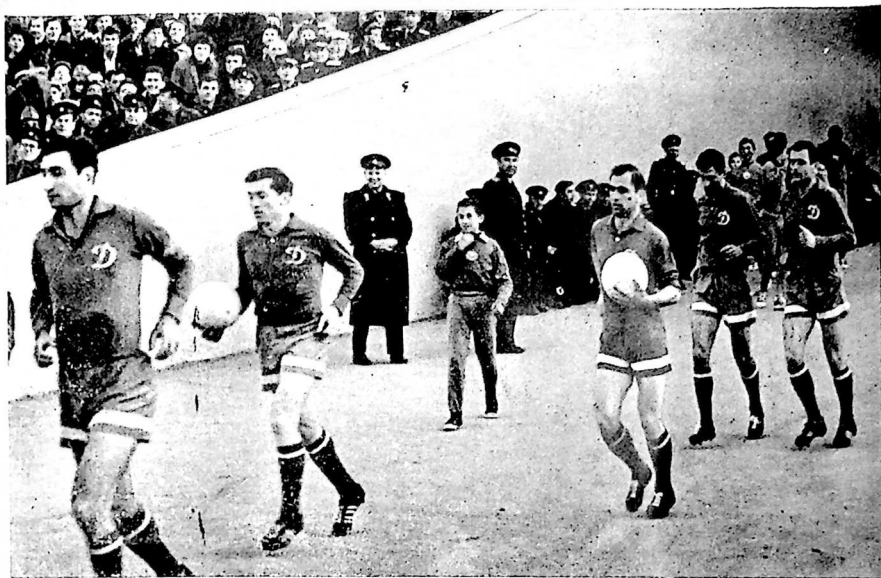

დინამოელები მყუდრებულთა
როლში

1964 წლის 27 ივლისი, სტუმრად
კიევის პიონერთა ბანაკში. ში-
თა იაშვანიძე და ლევან დოლიძე

მოსკოვი, ლუენიკები. ღინამოელები მოედნისაკენ მიემართებიან

1964 წლის შემოდგომიდან სეზონის ბოლომდე გუნდი ყოველ ასეთი შემადგენლობით გამოდიოდა. მარჯვნიდან: შ. იამანიძე, ს. კოტრიკაძე, ბ. სიჭინავა, ვ. რეზიაშვილი, ჯ. ზეინკოშვილი, გ. სიჭინავა, ვ. ბარკაია, გ. ცხოვრებოვი, ი. დათუნაშვილი, ს. მეტრეველი, მ. მესხი

ჩემპიონების პირველი სამახსოვრო სურათი, პირველ რიგში (მარცხნიდან) ა. აფშევი, ვ. ბარქაია, ს. კოტრიკაძე, ჯ. ზეინკლშვილი, გ. პეტრიაშვილი, ს. მეტრეველი, ი. დათუნაშვილი, მეორე რიგში — გ. კახალინი, ა. ლოღობერიძე, შ. იამანიძე, გ. სიჭინავა, ვ. რეჯიაშვილი, გ. ცხოვრებოვი, ბ. სიჭინავა, მ. მესხი, ა. კოტრიკაძე

ტაშკენტი, 1964 წლის 18 ნოემბერი, ეს თამაში პირველად გახდება „ოქროსი“ ქართული ფეხბურთელებისათვის. მსაჯეები — ხ. სტრენცისი, მ. რუბენისი, მ. ტიტარენკო, გუნდის კაპიტნები ვ. ივანოვი და შ. იამანიძე

სიხარული ყველასათვის ერთია, წუთიც არ არის გასული, რაც ილია დათუნაშვილმა მეორე ბურთი გაიტანა ტოპედლოთა კარში

1964 წლის 1 დეკემბერი, თბილისის სპორტის სასახლეში სპეციალური
აღნიშვნა დასაშვებია კვარცხლბეკზე ასვლა

სპეციალური კაპიტანის ბელნიერი წუთები

შოთა იამანიძე თასით ხელში

მ. მესხი
 ნ. ლეცაძე
 გ. პეტრიაშვილი
 ვ. ბარკაია
 ა. აფხაზი
 ს. კოტრიკაძე
 ე. ზუციშვილი
 ი. დათუნაშვილი
 მეორე რიგში: უფროსი მწვრთნელი გ. კახალაძე
 დ. სიჭინავა
 გ. ცხოვრებოვი
 ე. რეხვიაშვილი
 გ. სიჭინავა
 ჯ. ზეინელიშვილი
 გენერალ-მაიორი
 ს. ა. ლოლობერიძე
 მ. ხურცილავა
 შ. იაშინიძე
 ს. მეტრეველი
 გენერალ-მაიორი
 ა. კოტრიკაძე

ფეხბურთში საბჭოთა კავშირის 1964 წლის ჩემპიონი — თბილისის „დინამო“. პირველი რიგში (მარცხიდან) — მ. მესხი, ნ. ლეცაძე, გ. პეტრიაშვილი, ვ. ბარკაია, ა. აფხაზი, ს. კოტრიკაძე, ე. ზუციშვილი, ი. დათუნაშვილი. მეორე რიგში: უფროსი მწვრთნელი გ. კახალაძე, დ. სიჭინავა, გ. ცხოვრებოვი, ე. რეხვიაშვილი, გ. სიჭინავა, ჯ. ზეინელიშვილი, გენერალ-მაიორი ს. ა. ლოლობერიძე, მ. ხურცილავა, შ. იაშინიძე, ს. მეტრეველი, გენერალ-მაიორი ა. კოტრიკაძე

სადილობო გეგმარის დაცვის
შემდეგ

თბილისი, 1966 წლის 10 აპრილი, სსრ კავშირის საფეხბურთო ჩემპიონატის გახსნა, „დინამო“
თბილისი — „დინამო“ მოსკოვი — 2:0; შოთა იამანაძე და ვიქტორ ახიჩილი,
შუამდგომელი კ. ანაბერძენი

თბილისი, 1966 წლის 27 ნოემბერი. მსპინძლებმა ბრწყინვალე სტილში დაამარცხეს კიევის დინამოელები 3:1. შეტოქ-ს კარს ეტევენ შ. მესხი, შ. იაშვილი და კ. ასათიანი.
სწორდები ი. სპიო და ვ. შჩეგოლოვი

1967 წლის მაისი, ერევანში „აზერბაიჯან“ მატჩის წინ

თბილისი, 1966 წლის 22 სექტემბერი, ილია დათუნაშვილი და შოთა იამანიძე,
ერევნის „არარატთან“ მატჩის წინ
ამ შეხვედრაში ი. დათუნაშვილმა თავისებური რეკორდი დაამყარა. მეორე ნახევრის
ოცდამეოთხედ წუთში ხუთი ბურთი გაიტანა მეტოქის კარში

გუნდის კაპიტნები: შ. იამანიძე და ს. ლაშვიანი, შუაში - როსკოველი მსაჯი ს. აღიმოვი

თბილისი, 1967 წლის 31 მაისი, ბრაზილიის „ფლამენგოსთან“ მატჩამდე, რომელიც
დამთავრდა დინამოელთა გამარჯვებით 4:0

კ. როსტოვი, გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკის ოლიმპიურ ნაკრებთან შეხვედრის
შემდეგ. ე. ჭელიძე, ბ. სიკინავა, მ. იაშანიძე მსპინძელთან ერთად

ძნელად თუ ვინმე შეძლებდა მისთვის ბურთის წართმევას

ეროვნულ ღინამოელები ოდესაში „ჩერ-
სომორეტთან“ შესახვედრად გემით
გაემგზაურნენ

მოწინააღმდეგის ჯარში ზურთი გააქვს შოთა იამანიძეს

თბილისის „დინამო“, პირველი რიგში (მარცხნიდან) — ს. კოტრიკაძე, ს. მეტრეველი, მ. მესხი, ფ. კანთელაძე, მეორე რიგში — გ. პეტრიაშვილი, მ. ზურცოლაძე, გ. გაყაშვილი, შ. იამანიძე, ე. რეხვიშვილი, ს. კუტიკაძე, ბ. სიჭინავა

ბოლო შეხვედრა მშობლიური გუნდის შემადგენლობაში

1970 წლის 27 მარტი, „ლოკომოტივის“ სტადიონი, თბილისის „დინამოსა“ და მოსკოვის „სპარტაკის“ მატჩის წინ დიდი ღებზურთოდან საზეიმოდ ვააცილეს შესანიშნავი ქართველი ღებზურთელები: შოთა იაშანიძე და სერგო კოტრიკაძე. მარცხნიდან—რ. ერუშაძე, ს. ნეტრეველი, შ. იაშანიძე, ს. კოტრიკაძე, გ. პესიანოვი, ა. კეკელიძე

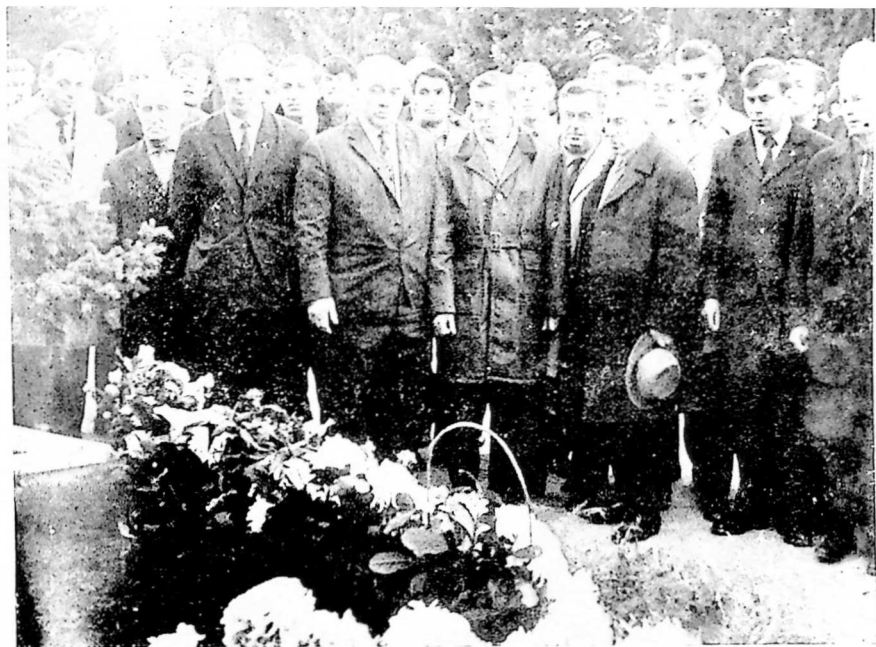

ჩალაშვილსა და მეტელავისკის ერთად

სპორტის დამსახურებული ოსტაიის მო-
თა იამანიძის ხსოვნისადმი მიძღვნილი
ვეტერან ფეხბურთელთა ტერიტორია გა-
მარკვებული თბილისის გუნდის კაპიტა-
ნი გრიგოლ გაგუა მოთას
ვაჟიმეილთან ერთად

ლენინგრადის ვეტერანი ღვებურთელები შოთა იაშვილის საფლავთან

ასეთი დარჩება იგი ყველასათვის

რედაქტორი მ. ერისთავი
მხატვარი ლ. ლვინჯილია
მხატვრული რედაქტორი ა. ტუხაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი ე. ციხელაშვილი
გამომწვები ლ. კიბილოვა

გადაეცა წარმოებას 5.09.85. ხელმოწერილია დასაბეჭდად 5.03.86.
საბეჭდო ქაღალდი ცარცის 120 გრ. 72×94 1/16. გარნიტური ვენა.
ბეჭდვის ხერხი მაღალი. პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 5,99. პირ. საღ.-
გატ. 6,34. სააღრ.-საგამომც. თაბახი 5,1.
ტირაჟი 20.000 შეეკ. № 1921 უე 10735

ფასი 50 კპ.

გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“
თბილისი მარჯანიშვილის 5.

თ. ფ. ბ. ს. პლехანოვის პრ. 50.
Т. Т. Ц. П. пр. Плеханова 50.